

DOLOŽKA VPLYVOV STRATEGICKÉHO DOKUMENTU S CELOŠTÁTNYM DOSAHO M NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

I. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O STRATEGICKOM DOKUMENTE

Zelenšie Slovensko - Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030

Zelenšie Slovensko - Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 (ďalej len „SD“) svojim charakterom predstavuje strategický dokument s celoštátnym dosahom dlhodobého charakteru a podľa § 4 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o posudzovaní“) podlieha posudzovaniu vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie.

1. Hlavné ciele

Dlhodobé ciele SD sú zamerané na prechod k zelenému nízkouhlíkovému a inkluzívnemu hospodárstvu. SD definuje víziu a najväčšie výzvy životného prostredia, stanovuje prioritné ciele a k nim opatrenia na ich dosiahnutie.

Základnou víziou Envirostratégie 2030 je dosiahnuť lepšiu kvalitu životného prostredia a udržateľné obehové hospodárstvo, založené na dôslednej ochrane zložiek životného prostredia a využívajúce čo najmenej neobnoviteľných prírodných zdrojov a nebezpečných látok, ktoré budú viesť k zlepšeniu zdravia obyvateľstva. Ochrana životného prostredia a udržateľná spotreba budú súčasťou všeobecného povedomia občanov aj tvorcov politik. Pomocou predchádzania a prispôsobenia sa zmene klímy budú jej následky na Slovensku čo možno najmiernejšie.

Najväčšie výzvy životného prostredia na Slovensku a teda oblasti, ktoré budú v rámci environmentálnej politiky do roku 2030 prioritizované, sú problematika odpadového hospodárstva, kvality ovzdušia a ochrany lesných ekosystémov.

V rámci ochrany ovzdušia Slovensko dosiahne stanovené ciele. Kvalita ovzdušia v roku 2030 sa zlepši a nebude mať výrazne negatívny vplyv na ľudské zdravie a životné prostredie. Dosiahne sa to razantným znížením množstva emisií oproti roku 2005 - SO₂ o 82 %, NO_x o 50 %, NMVOC o 32 %, NH₃ o 30 % a PM_{2,5} o 49 %. Postupne bude utlmená výroba elektriny z uhlia. Vykurovanie v domácnostiach a doprava v mestách sa posunie k environmentálne prijateľnejším alternatívam. Zváži sa zelená fiškálna reforma, pri ktorej sa presunie ťarcha zdanenia smerom k environmentálnym daniam v súlade s princípom „znečisťovateľ platí“. Budú sa odstraňovať environmentálne škodlivé dotácie a regulácie, medzi ktoré patrí napríklad dotovanie ťažby a spaľovania domáceho hnedého uhlia.

V rámci zmierňovania zmeny klímy zníži Slovensko emisie skleníkových plynov v sektoroch obchodovania s emisiami o 43 % a mimo týchto sektorov minimálne o 20 % oproti roku 2005. Bude pokračovať efektívna schéma obchodovania s emisiami. Adaptačné opatrenia budú v regiónoch reflektovať ich špecifiká a v dostatočnej miere reagovať na zmenu klímy.

Do roku 2030 sa zvýši miera recyklácie komunálneho odpadu, vrátane jeho prípravy na opätovné použitie, na 60 % a do roku 2035 sa zníži miera jeho skládkovania na menej ako 25 %. Zelené verejné obstarávanie pokryje aspoň 70 % z celkovej hodnoty všetkých verejných obstarávaní a podpora zelených inovácií, vedy a výskumu bude na porovnateľnej úrovni s

priemerom EÚ. Energetická náročnosť priemyslu Slovenska sa priblíži priemeru EÚ a do roku 2020 budú mať všetky druhy obnoviteľných zdrojov výroby energie vypracované a prijaté kritériá udržateľného využívania. Výroba elektriny a tepla z uhlia bude postupne utlmená.

Zlepší sa ochrana biodiverzity a zamedzí sa zhoršovaniu stavu druhov a biotopov. Prehodnotí a zjednoduší sa systém chránených území a stupňov ochrany. Zabezpečí sa zosúladenie kritérií IUCN, kde v národných parkoch budú jadrovú zónu tvoriť územia bez zásahov človeka, ktorých rozloha do roku 2025 dosiahne 50 % celkovej rozlohy národného parku a 75 % tejto rozlohy do roku 2030. V bezzásahových územiach bude ťažba zakázaná a na územiach s aktívnym manažmentom bude uprednostňované prírode blízke obhospodarovanie. Celková hodnota ekosystémových služieb lesov nebude klesať. Zvýši sa verejná aj inštitucionálna kontrola ťažby dreva. Viditeľná bude ochrana a obnova krajinných prvkov na poľnohospodárskej pôde a ekologická poľnohospodárska výroba bude zaberat' aspoň 13,5 % celkovej výmery poľnohospodárskej pôdy.

Slovensko dosiahne aspoň dobrý stav a potenciál vôd a do roku 2030 budú mať aglomerácie s viac ako 2 000 obyvateľmi 100 % a aglomerácie s nižším počtom obyvateľov 50 % podiel odvádzaných a čistených vôd. Zelené opatrenia budú spolu s nevyhnutnou technickou infraštruktúrou súčasťou systému ochrany pred povodňami. Zadržiavaním vody, lepším plánovaním v krajine a zodpovednejším hospodárením s vodou prispejeme k obmedzeniu sucha a nedostatku vody.

Slovensko vyvinie maximálne úsilie na odstránenie environmentálnych záťaží s najvyššou prioritou riešenia. Pri geologickom prieskume a ťažbe nerastných surovín sa zohľadní názor miestnych samospráv a občanov v zmysle platnej legislatívy.

V spolupráci s ústrednými orgánmi štátnej správy a ich odbornými organizáciami, akademickou obcou, mimovládnyimi organizáciami a samosprávami sa zefektívni systém formálnej a neformálnej environmentálnej výchovy, ako aj vzdelávania a osvetu pre udržateľný rozvoj. Bude im venovaná osobitná pozornosť v akčných plánoch na implementáciu Národného programu rozvoja výchovy a vzdelávania. Zavedie sa monitoring a vyhodnocovanie vzdelávacích aktivít. Zlepší sa rozsah aj kvalita zbieraných údajov, a to najmä v oblasti vôd, ovzdušia a odpadov, zlepší sa poskytovanie informácií a údajov o prírodných zdrojoch. Údaje budú v čo najväčšej možnej miere verejne dostupné a budú využívané na tvorbu analýz a modelov, ktoré budú tvoriť podklady pre formulovanie opatrení a politík.

2. Vzťah k iným strategickým dokumentom

SD a jeho navrhované opatrenia sú v súlade s Agendou 2030 pre udržateľný rozvoj Organizácie Spojených národov (OSN). Agenda 2030 predstavuje komplexný súbor globálnych priorit pre dosiahnutie udržateľného rozvoja, ktoré v septembri 2015 schválilo medzinárodné spoločenstvo na pôde OSN.

Podľa jednotlivých úrovní je vo vzťahu s nasledovnými súvisiacimi strategickými dokumentmi:

- Na medzinárodnej a európskej úrovni
 - Ciele udržateľného rozvoja - Agenda 2030;
 - Akčný plán EÚ pre obehové hospodárstvo;
 - Trvaloudržateľná spotreba a výroba a integrovaná výrobná politika;
 - Stratégia Európa 2020 „Plán pre Európu efektívne využívajúcu zdroje“;
 - Akčný plán EÚ pre ekoinovácie EcoAP;
 - 7. environmentálny akčný program EÚ;

- A guidebook to the green economy;
 - Dunajská stratégia;
 - Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 1386/2013/EÚ z 20. novembra 2013 o všeobecnom environmentálnom akčnom programe Únie do roku 2020 „Dobry život v rámci možností našej planéty“.
 - Európa 2020 – Stratégia na zabezpečenie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu
 - Stratégia zeleného rastu (OECD 2011)
 - Plán pre Európu efektívne využívajúcu zdroje
 - COP21 (OSN 2015)
 - Plán prechodu na konkurencieschopné nízko uhlíkové hospodárstvo do roku 2050, KOM (2011) 112 v konečnom znení
- Na národnej úrovni
 - Stratégia, zásady a priority štátnej environmentálnej politiky (1993);
 - Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja Slovenskej republiky (2001);
 - Stratégia uplatňovania dobrovoľných nástrojov environmentálnej politiky, 2007;
 - Operačný program kvalita životného prostredia;
 - Národný program reforiem 2016
 - Energetická politika Slovenskej republiky
 - Národná stratégia regionálneho rozvoja SR
 - Surovinová politika Slovenskej republiky
 - Program odpadového hospodárstva na roky 2016 – 2020
 - Program predchádzania vzniku odpadu Slovenskej republiky na roky 2014 – 2018
 - Stratégia vyššieho využitia obnoviteľných zdrojov energie v SR
 - Národný plán ochrany lesov Slovenskej republiky
 - Národný program využitia potenciálu dreva Slovenskej republiky
 - Plán predchádzania plynutiu potravinami
 - Stratégia rozvoja dopravy do roku 2020
 - Stratégia rozvoja elektromobility v Slovenskej republike a jej vplyv na národné hospodárstvo Slovenskej republiky
 - Národný politický rámec pre rozvoj trhu s alternatívnymi palivami
 - Stratégia rozvoja kreatívneho priemyslu v Slovenskej republike
 - Národný akčný plán pre zelené verejné obstarávanie (NAP GPP III)

II. OPIS PRIEBEHU PRÍPRAVY A POSUDZOVANIA

1. Vecný a časový harmonogram prípravy a posudzovania

SD s celoštátnym dosahom je podľa § 4 ods. 1 zákona o posudzovaní predmetom posudzovania vplyvov strategických dokumentov. Posudzovanie vplyvov zabezpečilo Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, Inštitút environmentálnej politiky, (ďalej len „IEP“) ako obstarávateľ a rezortný orgán. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie (ďalej len „MŽP SR“) spolupracoval s rezortným orgánom pri posudzovaní strategických dokumentov s celoštátnym dosahom a podieľal sa na tomto posudzovaní v rozsahu podľa § 17 zákona o posudzovaní.

Popis prípravy strategického dokumentu

Príprave SD predchádzal proces širokej odbornej a verejnej konzultácie. (IEP) koordinoval prípravu SD v spolupráci so 160 členmi zo 7 pracovných skupín. Pri vypracovaní stratégie vychádzal IEP z 85 podkladových dokumentov zaslaných členmi pracovných skupín, ktoré obsahovali stovky návrhových opatrení. Každá z týchto skupín sa stretla dvakrát a prebehli aj mnohé bilaterálne rokovania s členmi skupín a ďalšími odborníkmi. IEP spracoval takmer 800 podnetov verejnosti z online dotazníka, ktorý bol umiestnený na webovej stránke ministerstva. Do pracovných skupín boli prizvané všetky dotknuté ministerstvá. Súčasťou pracovných skupín boli aj zástupcovia podnikateľských agentúr, zamestnávateľských zväzov, firemných asociácií, mimovládnych organizácií, predstavitelia akademickej obce, Združenia miest a obcí Slovenska a vyšších územných celkov. IEP pri vypracovaní SD postupoval v súlade so zásadami strategického plánovania, ktoré boli schválené vládou SR v apríli 2017, reflektoval postupy vnútroštátnej implementácie Agendy 2030. Zverejnil návrh SD nad rámec povinností zákona o posudzovaní.

Vypracovanie správy o hodnotení strategického dokumentu

Správu o hodnotení strategického dokumentu s celoštátnym dosahom (ďalej len „SoH“) vypracovala v zmysle zákona o posudzovaní SAŽP, Banská Bystrica. SoH bola vyhotovená podľa prílohy č. 4 zákona o posudzovaní, s rešpektovaním všeobecných a špecifických požiadaviek určených v rozsahu hodnotenia č. 3210/2017-1.5,1405/2017-1.7/zk.

Posúdenie správy o hodnotení strategického dokumentu

Odborný posudok bol vypracovaný RNDr. Soňou Antalovou CSc. na základe určenia MŽP SR, listom č. 1931/2018-1.7/zk zo dňa 06. 06. 2018. RNDr. Soňa Antalová CSc. je zapísaná v zozname odborne spôsobilých osôb ako fyzická osoba pod č. 5/95 – OPV (ďalej len „Spracovateľka odborného posudku“).

Spracovateľka odborného posudku konštatuje, že z formálneho hľadiska je SoH vypracovaná podľa prílohy č. 4 zákona o posudzovaní s prihliadnutím na určený rozsah hodnotenia. Z hľadiska úplnosti SoH konštatuje, že predkladaný dokument poskytuje po obsahovej stránke dostatočné údaje a informácie pre definovanie záverov posudzovania vplyvov a že boli využité podstatné zdroje informácií a údajov. Jednotlivé časti SoH sú podľa nej vypracované v prevažujúcej miere dostatočne, aj keď poukazuje na niektoré nedostatky a nejasnosti.

V závere odporúča SD na schválenie v znení, v ktorom budú zapracované doplnky a zmeny, ktoré navrhuje ako odporúčania vo svojich stanoviskách k pripomienkam zaslaným k návrhu SD a v návrhu záverečného stanoviska. V posudku navrhuje aj rozšírenie cieľov a opatrení zameraných na tie oblasti životného prostredia, v ktorých sa už v súčasnosti zaznamenáva

nepriaznivý trend vývoja a ciele a opatrenia zaoberajúce sa environmentálnymi determinantami kvality života a zdravia obyvateľstva a ochranou pôdy ako zdroja obživy. Navrhuje tiež rozšírenie súboru indikátorov na monitorovanie vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie a zdravie.

Popis posudzovania strategického dokumentu:

Proces posudzovania vplyvov strategického dokumentu malo nasledujúci priebeh:

Popis aktivity	Termín
Predloženie oznámenia o strategickom dokumente (spracovateľ: Slovenská agentúra životného prostredia, Banská Bystrica, ďalej len „SAŽP“)	24. 11. 2017
Zverejnenie oznámenia o strategickom dokumente na webovom sídle MŽP SR (www.minzp.sk, www.enviroportal.sk), IEP zverejnil zároveň informáciu o podaní oznámenia aj prostredníctvom hromadného informačného prostriedku (denník SME)	24. 11. 2017
Zasielanie stanovísk k oznámeniu o strategickom dokumente	09. 12. 2017
Určenie rozsahu hodnotenia	18. 12. 2017
Zverejnenie rozsahu hodnotenia na webovom sídle MŽP SR (www.minzp.sk, www.enviroportal.sk) a jeho pripomienkovanie	20. 12. 2017
Pripomienkovanie rozsahu hodnotenia	30. 12. 2017
Predloženie správy o hodnotení (spracovateľ: Slovenská agentúra životného prostredia, Banská Bystrica) a návrhu strategického dokumentu	22. 05. 2018
Zverejnenie správy o hodnotení a návrhu strategického dokumentu na webovom sídle MŽP SR (www.minzp.sk, www.enviroportal.sk), IEP zverejnil zároveň informáciu o podaní oznámenia aj prostredníctvom hromadného informačného prostriedku (denník SME)	22.05.2018 23. 05. 2018
Zasielanie stanovísk k správe o hodnotení a návrhu strategického dokumentu	12. 06. 2018
Verejné prerokovanie správy o hodnotení a návrhu strategického dokumentu v priestoroch Geologického ústavu Dionýza Štúra, Bratislava	04. 06. 2018
Určenie spracovateľa odborného posudku	06. 06. 2018
Predloženie odborného posudku pre vypracovanie stanoviska MŽP SR	09. 08. 2018
Predloženie záverečného stanoviska MŽP SR	15. 08. 2018

2. Stanoviská predložené k správe o hodnotení strategického dokumentu na vládnej úrovni a ich vyhodnotenie (akceptované, neakceptované)

Podľa § 12 zákona o posudzovaní boli doručené tieto stanoviská, s vyhodnotením obstarávateľa:

Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky, odbor podnikateľského prostredia – v stanovisku doručenom e-mailovou správou zo dňa 08. 06. 2018 na IEP sa uvádza, že prijatím dokumentu vzniknú zásadné vplyvy aj na podnikateľské prostredie a tieto bude potrebné popísať v Analýze vplyvov na podnikateľské prostredie, vo väzbe na všetky aspekty, povinnosti a očakávané ciele jednotlivo.

K samotnej správe o hodnotení uvádza, že: „Uplatňovanie cieľov a opatrení bude rešpektované v stratégiách a legislatívnych návrhoch všetkých rezortov“ vyznieva dosť privilegovane a odporúča zjemniť formulácie pretože je potrebná spolupráca medzi rezortami a spoločné kompromisné riešenia v prierezových oblastiach.

Vyhodnotenie opodstatnenosti požiadaviek z hľadiska procesu posudzovania strategického dokumentu (ďalej len „vyhodnotenie“)

Každé nové strategické vízie prinášajú dopady nielen na životné prostredie, ale aj na súvisiace oblasti a rezorty hospodárstva, tie však musia byť zhodnotené v rámci iných postupov ako je posudzovania strategických dokumentov (ďalej len „SEA“), zvyčajne v rámci posúdenia socioekonomických dopadov, ktoré je možné vykonať až pre konečné znenie SD. Pripomienka nie je relevantná pre proces SEA.

Pokiaľ sa environmentálne prístupy nepremietnu do iných stratégií SR (či už sektorových alebo prierezových) možno hovoriť o nesúlade a očakávané pozitívne dopady navrhovaného SD ostanú bez naplnenia; aby sa súlad dosiahol je nevyhnutná spolupráca medzi rezortami a spoločné kompromisné riešenia v prierezových oblastiach.

Bratislavský samosprávny kraj, Odbor stratégie, územného rozvoja a riadenia projektov pripomienky doručené na IEP e-mailovou správou zo dňa 12. 06. 2018 podpísané Mgr. Pavlom Stanom referentom oddelenia stratégie a územného rozvoja – uvádza:

K 13 Environmentálne vzdelávanie v každom veku

s. 40 – v zmysle textu v odstavci 4 „So vzdelávaním je nutné začať už vo veľmi skorom veku, keďže deti ešte nemajú negatívne environmentálne návyky, ktoré by bolo treba odstraňovať“ navrhujeme do cieľa zapracovať aj zavedenie environmentálneho vzdelávania už aj na materské školy;

kap. 13.2 – navrhuje zriadiť určitú formu envirovzdelávania pre všetkých zamestnancov verejnej správy Navrhujeme vytvoriť model kontinuálneho vzdelávania zamestnancov verejnej správy na povinnej báze. Cieľom je nečakať 20 rokov na novú generáciu verejných zamestnancov, ktorí absolvujú povinné envirovzdelávanie v rámci navrhovaného Štátneho programu EVVO;

kap. 13.3 – navrhuje doplniť odkaz priamo na ekoturizmus (udržateľný turizmus)

K 14 Lepšie údaje pre lepšie rozhodovanie

Okrem skvalitnenia monitoringu kvality/stavu ŽP je potrebné zamyslieť sa nad aktuálnosťou a nastavením niektorých zákonov/vyhlášok/noriem – napr. pred realizáciou sanácie

environmentálnych záťaží sa vykonáva geologický výskum zisťujúci bližšie informácie o skládke (aj chemické zloženie). V zmysle platných noriem sa však skúma prítomnosť len vybraných rizikových látok a neskúma sa celkové chemické zloženie enviro záťaže

Vyhodnotenie

Navrhované doplnky posilnia pozitívny dopad na životné prostredie a zdravie a boli akceptované.

Asociácia podnikateľov v odpadovom hospodárstve – APOH - pripomienky doručené na IEP e-mailovou správou zo dňa 12. 06 .2018

Kapitolu „Zelené hospodárstvo“, v bode 10.2. „Postupne výrazne zvýšiť poplatky za skládkovanie“ vo vete: „Príjmu sa aj opatrenia, ktoré budú viesť k tomu, že skládkovaný bude iba odpad, ktorý už predtým prešiel nejakou formou mechanickej úpravy“ žiada preformulovať na: „Príjmu sa aj opatrenia, ktoré budú viesť k tomu, že skládkovaný bude iba odpad, ktorý predtým prešiel formou úpravy, zodpovedajúcej vyšším prioritám hierarchie odpadového hospodárstva. Kritériom pre zneškodnenie formou skládkovania odpadu bude, že jeho kvalita zodpovedá kvalite inertného odpadu alebo nespáliteľných zvyškov po akejkoľvek úprave takéhoto odpadu“.

Vyhodnotenie

Bola prijatá odporučená čiastočná zmena: „Príjmu sa aj opatrenia, ktoré budú viesť k tomu, že skládkovaný bude iba odpad, ktorý už predtým prešiel nejakou formou úpravy zodpovedajúcej vyšším prioritám hierarchie odpadového hospodárstva.“

Toto znenie je postačujúce a neevokuje potrebu odpad spaľovať, resp. uprednostňovať spaľovanie.

AROPANE, o.z. Ol'ka, list zo dňa 11. 05. 2018, doručený dňa 14. 06. 2018, v pripomienkach uvádza:

Na strane 56 v časti Súčasný stav území Natura 2000 nie je vôbec popísaný. Vyhlásenie území Natura 2000 vôbec nezaručuje zachovanie prirodzených biotopov a ochranu druhov. Požaduje doplniť informácie o reálnom stave území Natura 2000.

Bezzásahovosť v najvyššom stupni ochrany

Požaduje do stratégie zaradiť všeobecné číslo výmery bezzásahových území minimálne v rozpätí 5-10 % rozlohy Slovenska. Nepovažuje za účelné pripúšťať v stratégii manažmentové zásahy v najprísnejšie chránených územiach určených na samovývoj.

Pravdepodobný vývoj v oblasti horninového prostredia: Považuje za nevyhnutné z hľadiska ochrany horninového prostredia, ako významného ekosystému povinne sprístupniť informácie o geologických prieskumoch hradených ako z verejných zdrojov tak aj zo súkromných zdrojov. Poukazuje na to, že kontrola činností, spojených s geologickým prieskumom, zo strany štátu je nedostatočná a práve mimovládne organizácie a miestni občania sú tí, ktorí kontrolujú investorov a poukazujú na znečistenia, porušenia podmienok či zákonov.

Z hľadiska prieskumných území považuje za dôležité, aby sa dôsledne uplatňovala platná legislatíva a kontrolovalo sa dodržiavanie udelených záväzných podmienok za ktorých bolo pridelené prieskumné územie a poukazuje na prípady porušovania.

Nesúhlasí s tvrdením: Pozitívom realizácie opatrení samozrejme môže byť, že široká verejnosť nebude mať pocit, že je obmedzovaná vo svojich právach z hľadiska práva na priaznivé životné prostredie a žiada upraviť na:

Pozitívom realizácie opatrení môže byť, že široká verejnosť nebude obmedzovaná vo svojich právach z hľadiska práva na priaznivé životné prostredie.

Efektívne monitorovať a minimalizovať geologické hazardy a riziká. V tejto časti požaduje zaviesť legislatívnu povinnosť vykonať inžinierskogeologický prieskum pred každým zámerom geologických prieskumov pri ktorých sa používajú seizmické merania s vibrátormi, odstrelý v plytkých vrtoch, prieskumné vrty s čerpacími skúškami, zakladaním stavieb v zosuvných územiach a pred realizáciou strategických veľkokapacitných a líniových stavieb. Odôvodňuje túto požiadavku reálnymi skúsenosťami obyvateľov obce Oľka.

Minimalizovať dopad ťažby nerastných surovín na životné prostredie

Vetu 1. Pri spracovaní a transporte nerastných surovín bude verejnosť dostatočne a včas informovaná a vetu 2. Znečisťovatelia by mali mať povinnosť kompenzovať dotknutých obyvateľov napr. v súvislosti s nadmerným hlukom, prašnosťou, či vibráciami.

Žiada zmeniť na :

1. Pred spracovaním a transportom nerastných surovín bude verejnosť dostatočne a včas informovaná.
2. Znečisťovatelia budú mať povinnosť kompenzovať dotknutých obyvateľov napr. v súvislosti s nadmerným hlukom, prašnosťou, či vibráciami.

Požaduje legislatívne zabezpečiť povinnosť investora zabezpečiť posúdenie ekologických dopadov prieskumu, ťažby a likvidácie ťažby odborníkmi s príslušnou odbornou spôsobilosťou už v procese projektovej prípravy technického riešenia, aby bolo možné vybrať najvhodnejší technický spôsob z hľadiska finančných nákladov, minimalizácie ekologických dopadov.

Vyhodnotenie

Bezzásahovosť na úrovni cca 5% nie je dostatočne odborne zdôvodnená. Vzhľadom na skutočnosť existujú aj obavy z negatívnych vplyvov na prírodné prostredie (lesy) a socio-ekonomické súvislosti (zamestnanosť, súkromné vlastníctvo a limitovanie hospodárskej činnosti), ale aj preukázateľné pozitívne vplyvy na prírodné prostredie, (najmä zvyšovanie biodiverzity a následne na ďalšie environmentálne aspekty) je nutné vytvoriť konštruktívnu spoluprácu s cieľom dôsledného, odborného a transparentného vyhodnotenia reálnych vplyvov, ktoré sa prejavujú implementáciou takéhoto opatrenia. Nevyhnutnou bude konštruktívna diskusia za aktívnej prítomnosti všetkých zainteresovaných strán (minimálne ochrana prírody, pôdohospodárstvo, verejnosť, dotknuté samosprávy, vlastníci relevantných pozemkov, ale aj odborné inštitúcie, ktoré budú prinášať najnovšie poznatky získané aj na medzinárodnej úrovni a inovatívne prístupy s rozhľadom na medzinárodnej úrovni).

Navrhovaná zmena týkajúca sa povinnosti sprístupňovania informácií o geologických prieskumoch hradených ako z verejných zdrojov tak aj zo súkromných zdrojov by predstavovala preventívne opatrenie, ktoré môže minimalizovať negatívne vplyvy na životné prostredie a zdravie, je nutné však hľadať taký legislatívny nástroj, ktorý umožní ho realizovať (Napri. aj výskumy a prieskumy realizované v rámci procesu posudzovania podľa zákona o posudzovaní vplyvov (ďalej len „EIA“) sú hradené zo súkromných zdrojov a je tu povinnosť ich zverejňovať vo forme dokumentácie EIA). Navrhovaná zmena bola akceptovaná.

Zverejňovanie informácií prebieha už v súčasnosti a pripomienka je splnená.

Geologický prieskum je činnosť dočasná a pri jeho realizácii nedochádza k ekologickým dopadom. Hlboké vrty realizované počas prieskumu podliehajú posudzovaniu vplyvov na životné prostredie. Pre vydanie povolenia banskej činnosti a činnosti vykonávanej banskými spôsobom (dobývanie ložiska a likvidácia banských diel a lomov) je jedným z podkladov rozhodnutie vydané podľa zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie. Z uvedeného vyplýva, že možné ekologické dopady prieskumu a dobývania sú riešené počas posudzovania vplyvov na životné prostredie a posudok odborne spôsobilej osoby nemôže nahrádzať resp. duplikovať rozhodnutie vydané v správnom konaní.

Lesoochrannárske zoskupenie VLK, Tulčák list zo dňa 01. 06. 2018, doručený dňa 14. 06. 2018 podpísaný Ing. Jurajom Lukáčom - uvádza nasledovné stanovisko:

Považuje za nevyhnutné, aby do stratégie bola zahrnutá požiadavka 50 446 ľudí, ktorí svojim podpisom v papierovej forme petície požiadali v roku 2017 Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, **aby rozloha prísne chránených území (bezzásahové územia) bola minimálne 5% rozlohy Slovenska do roku 2020.** Nakoľko sa jedná o strategický dokument, nemôže byť úzko zameraný len na skvalitnenie ochrany národných parkov, ale musí byť zameraný aj na skvalitnenie a zabezpečenie prísnej ochrany aj v tých oblastiach krajiny, ktoré sa nachádzajú mimo národných parkov. Uvádza, že 50 446 ľudí deklarovalo záujem, aby 5% rozlohy Slovenska bolo prísne chránených (bezzásahové územia).

Na strane 12 (aj strana 166 Správy o hodnotení) je uvedená veta: „Drevo sa bude ťažiť udržateľným spôsobom a to aj mimo oblastí s najprísnejším stupňom ochrany " Uvádza, že uvedená veta evokuje možnosť ťažby dreva v územiach s najvyšším stupňom ochrany, čo je v rozpore s ich bezzásahovosťou, ktorá je jedným z princípov uvádzaných v envirostratégii. (napr. bod 4 Rovnováha všetkých funkcií lesa).

Kapitola 1.1 Súčasný stav životného prostredia

Medzi indikátormi uvádzanými v tabuľke nie je uvedený žiadny indikátor stavu a ochrany biodiverzity, resp. účinnej ochrany prírody a krajiny. Indikátor a súvisiace informácie požaduje do tabuľky doplniť.

Upozorňuje, že všeobecné štatistické údaje o percentuálnom zastúpení chránených území na Slovensku v členení na stupne ochrany, je nedostatočné, nakoľko zaužívaný systém udeľovania výnimiek, určení a dohôd nerešpektuje obmedzenia a zákazy dané zákonom. Systém je v dôsledku toho neprehľadný a neumožňujúci hodnotiť stav a ochranu biodiverzity z hľadiska tohto formálneho členenia. Štatistické údaje nereflektujú reálny stav. Medzi indikátory navrhuje zaradiť aj používanie chemickej asanácie (insekticídy, fungicídy, herbicídy) v chránených územiach a v prípade území s najvyšším stupňom ochrany tiež údaj týkajúci sa; reálnej percentuálnej rozlohy územia Slovenska, tj. uvedenie sumárnej rozlohy najprísnejšie chránených území, v ktorých nie sú uplatňované výnimky, určenia, dohody, resp. akékoľvek iné spôsoby umožňujúce akékoľvek zasahovanie do ich vývoja a ťažbové aktivity.

Kapitola 1.1.1 Pôda

Uvádza, že pôda je v danej kapitole definovaná ako obmedzený prírodný zdroj. Napriek štatistickému údaju uvádzanému v tabuľke, že lesné pozemky zaberajú 41,25% rozlohy Slovenska sa celá kapitola venuje hodnoteniu poľnohospodárskej pôdy. Pôda na lesných pozemkoch hodnotená nie je a to ani rozsah jej degradácie spôsobenej nevhodnými spôsobmi ťažby. Kapitulu požadujeme doplniť o hodnotenie stavu pôd na lesných pozemkoch.

Lesné hospodárstvo

Konštatuje, že v súvislosti s poškodením drevej hmoty je uvádzaný súhrnný údaj bez delenia na chránené a nechránené územia a stupne ochrany. Podiel mŕtveho dreva je pritom v lesných ekosystémoch základným prvkom pre zvyšovanie biodiverzity druhov a podmienok. Asi tretina lesných druhov závisí na odumretej hmote, na jej rozklade sa v našich podmienkach podieľa zhruba 10 tisíc druhov živočíchov a 5 000 druhov húb a mikroorganizmov. Mnohé z nich sú chránené alebo ohrozené. Zvyšovanie podielu mŕtveho dreva vplyvom abiotických alebo biotických činiteľov nemožno považovať v chránených územiach za škodlivé. Jej podiel by sa mal výraznou mierou zvýšiť i v štandardných hospodárskych lesoch.

1.1.5. Prírodné prostredie a biodiverzita

Upozorňuje, že podľa obrázku 16 (hodnotenie stavu druhov) patria chrobáky medzi skupiny, živočíchov, ktoré sú v najhoršom stave ochrany. V texte chrobáky uvádzané nie sú.

Súčasný stav ochrany drevín

Požaduje doplniť informácie o výruboch drevín minimálne za minulý rok, ideálne za viac rokov, v členení na intravilán a extravilán. Na výrubu sú potrebné súhlasy úradov životného prostredia, ktoré sú povinné v rozhodnutiach uvádzať počet a druh drevín odsúhlasených na výrub.

Súčasný stav chránených území na Slovensku

V tabuľke 11 požaduje doplniť percentuálne zastúpenie jednotlivých stupňov ochrany z rozlohy Slovenska a v prípade 5. stupňa ochrany ako doplňujúci údaj uviesť i percentuálne zastúpenie reálne uplatňovaného 5. stupňa ochrany v praxi (bez udelených výnimiek zo zakázaných činností, určení a dohôd, resp. akýchkoľvek iných spôsobov umožňujúcich zasahovanie do ich vývoja a ťažbové aktivity).

Medzi ohrozenia pre chránené územia požaduje uviesť nedostatočnú rozlohu bezzásahových území, či už ako súčasť veľkoplošných chránených území alebo ako samostatných maloplošných území. Uvádza, že 98,3% (!) rozlohy Slovenska je ohrozených potenciálnym realizovaním náhodných ťažieb (kalamitné ťažby), a to aj vo veľkoplošných i maloplošných chránených územiach zaradených do národnej a európskej sústavy chránených území. Všade, kde nie je vyhlásený 5. stupeň ochrany sú realizovaním náhodných ťažieb ohrozené biotopy a druhy národného alebo európskeho významu, vrátane druhov chránených a biotopov prioritných.

Súčasný stav územia NATURA 2000

Upozorňuje, že uvedená kapitola nehodnotí stav území NATURA 2000 z hľadiska zabezpečenia ochrany druhov a biotopov, pre ktorých ochranu boli dané územia vyhlásené. Kapitola uvádza len ich počet, rozlohu a percentuálne zastúpenie. Uvedená námietka platí aj pre nasledujúcu kapitolu *Súčasný stav ramsarských lokalít a biosférických rezervácií*.

Environmentálne determinanty zdravia

Konštatuje že, celý dokument, vrátane tejto kapitoly- sa nezaoberá, ani neupozorňuje na riziká vyplývajúce z používania pesticídov v poľnohospodárskej výrobe, v lesníctve, v mestách, na vidieku, pri údržbe ciest, železničných koľaji a nástupíšť alebo manažmente chránených území. Nekontrolované vystavenie pesticídmi negatívne ovplyvňuje zdravotný stav obyvateľstva, a zaťažuje všetky zložky životného prostredia. Ich aplikáciou v chránených územiach sú ich vplyvu vystavené i prírodné ekosystémy. Uvádza, že pesticídmi je potrebné venovať zvýšenú pozornosť a zamerať sa na prijímanie opatrení vedúcich k zníženiu ich spotreby a zvyšovaniu povedomia o ich škodlivosti pre živé organizmy, vrátane ľudí.

Zastavenie straty biodiverzity

Uvádza, že pre zastavenie straty biodiverzity je potrebné zabezpečiť aj ochranu prirodzených lesov formou ich bezzásahového vývoja, nakoľko z vymapovaných pralesov je už v súčasnosti cca 70% zaradených v najvyššom stupni ochrany (približne 7300 hektárov) nie je možné a ani žiaduce sústreďovať sa pri ochrane lesov len na zmapované pralesové zvyšky. Umožnenie prirodzeného, bezzásahového vývoja lesov v súčasnosti minimálne na ploche 5% až 10% rozlohy krajiny je základom pre vývoj pralesov budúcich generácií.

Navrhuje, aby z dôvodu zastavenia straty biodiverzity stratégia riešila i možnosti zavedenia účinnejšej ochrany (vrátane celoročnej ochrany) aj druhom, ktoré sú aktuálne predmetom poľovného záujmu. Považuje za nutné, aby vykonávanie poľovnej činnosti v chránených územiach rešpektovalo potreby druhov a biotopov, pre ktorých ochranu boli dané územia vyhlásené za chránené. V bezzásahových územiach musí byť usmrcovanie živočíchov vylúčené.

Bezzásahovosť v najvyššom stupni ochrany

Uvádza, že bezzásahový vývoj by mal byť umožnený aj v lesných biotopoch v rôznej miere ovplyvnených ľudskou činnosťou. Nemal by byť limitovaný len zachovalosťou prirodzených biotopov, ale mal by byť umožnený všade tam, kde je potrebné a žiaduce chrániť prirodzené procesy. Ich ochranu je potrebné zabezpečiť minimálne na ploche 5-10% rozlohy Slovenska.

Upozorňuje, že na strane 135 sa v stratégii objavuje možnosť odstraňovania invázných druhov v územiach s najvyšším stupňom ochrany. Uvedené odstraňovanie invázných druhov je nutné považovať za manažmentový zásah usmerňujúci a ovplyvňujúci rozvoj daného územia. Nepovažuje za vhodné pripúšťať v stratégii manažmentové zásahy v najprísnejšie chránených územiach a v územiach na samovývoj a v prípade, že vplyv invázných druhov bude uznaný za významný, je potrebné voliť transparentné spôsoby medzi ktoré patrí prekategORIZOVANIE územia do nižšieho stupňa ochrany a nastavenie potrebných manažmentových zásahov. Upozorňuje, že nezanedbateľným faktorom je skutočnosť, že pri odstraňovaní invázných druhov sú štandardne používané nebezpečné pesticídy. Ich aplikovanie v najprísnejšie chránených územiach je nemysliteľné, rovnako ako vytváranie podmienok na realizovanie mechanických spôsobov odstraňovania invázných druhov. Zdôrazňuje, že manažmentové zásahy za akýmkoľvek účelom musia byť realizované iba v nižších stupňoch ochrany a vylúčené v najprísnejšom stupni ochrany (uvedená námietka sa týka všetkých častí správy o hodnotení, v ktorých sa uvádza odstraňovanie invázných druhov v územiach s najvyšším stupňom ochrany).

Odstrániť environmentálne škodlivé dotácie a regulácie

Uvádza, že medzi environmentálne škodlivé dotácie patria i dotácie na spaľovanie biomasy okrem dreva pochádzajúceho z energetických porastov a odpadu z drevospracujúceho priemyslu. Tieto dotácie je potrebné odstrániť.

Kapitola 1.5 Prírodné prostredie a biodiverzita / Navrhované opatrenia vo všeobecnosti

Medzi navrhované opatrenia vo všeobecnosti požaduje doplniť všeobecné zvýšenie výmery bezzásahových území v rozsahu minimálne 5 – 10 % rozlohy Slovenska, uvádza, že umožnenie zvýšenia výmery bezzásahových území aj mimo národných parkov pokryje nároky zabezpečenia ochrany prirodzených lesov, druhov a biotopov vyskytujúcich sa aj mimo národných parkov.

Kapitola 1.2.3. Pravdepodobný vývoj v oblasti horninového prostredia

Upozorňuje, že zlepšenie a posilnenie informovanosti dotknutých obcí a verejnosti vo všetkých etapách geologického prieskumu ako aj samotnej ťažby nerastných surovín nemôže závisieť od skutočnosti, či je prieskum financovaný z verejných alebo súkromných zdrojov. Požaduje, aby zverejňovanie informácií bolo povinné aj v prípadoch prieskumov hradených zo súkromných zdrojov.

Pre efektívne monitorovanie a minimalizovanie geologických hazardov a rizík považuje za potrebné zaviesť legislatívnu povinnosť vykonania inžinierskogeologického prieskumu pred každým zámerom geologických prieskumov, pri ktorých sa používajú seizmické merania s vibrátormi, odstrelý v plytkých vrtoch, prieskumné vrty s čerpacími skúškami, zakladaním stavieb v zosuvných územiach a pred realizáciou strategických veľkokapacitných a líniových stavieb.

Vyhodnotenie

Pripomienka je z vecného hľadiska považovaná za opodstatnenú z hľadiska spájania procesov prerokovania petície a SEA, avšak zaoberať sa požiadavkou aby 5 % rozlohy Slovenska bolo prísne chránených (bezzásahové územia) do r. 2020 v procese SEA, neznamená ju automaticky prijať rovnako ako požiadavky iných dotknutých strán, ktoré sú zásadne proti takémuto spôsobu ochrany prírody. Z hľadiska posudzovania strategického dokumentu podľa zákona o posudzovaní by povinnosť prijať posudzovanie aj tejto alternatívy musela vyplývať zo stanoveného rozsahu hodnotenia. Ak by táto alternatíva (iná ako bola predstavená v oznámení o SD) bola osobitne stanovená v rozsahu hodnotenia ako povinná alternatíva na posudzovanie, musela by byť aj osobitne posúdená. Vzhľadom na zložitosť a citlivosť témy ochrany prírody bolo odporúčané zaoberať sa jej alternatívami v osobitnom procese plánovania a posudzovania za účasti všetkých zainteresovaných strán.

Časťou implementácie Envirostratégie bude vytvorenie odbornej diskusie venujúcej sa prehodnoteniu súčasnej sústavy chránených území. V rámci nej bude mať pripomienkujúci subjekt možnosť vzniesť požiadavku na podiel bezzásahových území na rozlohe Slovenska. V rámci tejto diskusie a procesu prehodnocovania bude možné riešiť aj strategické plánovanie a posudzovanie ochrany prírody. Zmienka o odstraňovaní invázných druhov v bezzásahových územiach bola z dokumentu vypustená.

Odstránenie dotácií na spaľovanie biomasy, okrem dreva pochádzajúceho z energetických porastov a odpadu z drevospracujúceho priemyslu, je špecifická požiadavka patriaca do energetickej politiky, a nie Envirostratégie 2030. SD navrhuje prijatie a rešpektovanie pravidiel udržateľného využívania všetkých obnoviteľných zdrojov energie.

Pripomienka „Zaviesť legislatívnu povinnosť vykonania inžinierskogeologického prieskumu pred každým zámerom geologických prieskumov, pri ktorých sa používajú seizmické merania s vibrátormi, odstrelý v plytkých vrtoch, prieskumné vrty s čerpacími skúškami, zakladaním stavieb v zosuvných územiach a pred realizáciou strategických veľkokapacitných a líniových stavieb a zverejňovania výsledkov prieskumov.“ bola akceptovaná čiastočne. Inžinierskogeologický prieskum podľa § 3 písm. a) geologického zákona je prieskum, ktorým sa skúmajú inžinierskogeologické pomery a hydrogeologické pomery územia najmä na účely územného plánovania, dokumentácie a zakladania stavieb vrátane skúmania stability územia náchylného na zosúvanie a na účely spracúvania geologických podkladov na návrhy na stabilizáciu územia. Výsledky inžinierskogeologického prieskumu nie je možné aplikovať pri realizácii seizmických metód prieskumu, ako ani pri vrtoch s čerpacími skúškami, t. j. pri hydrogeologickom prieskume, keď sú skúmané podzemné vody v hlbších kolektoroch. Podmienka realizácie inžinierskogeologického prieskumu pred realizáciou vrtu s

predpokladanou čerpacou skúškou by znamenala zvýšené finančné nároky pre obyvateľov i obce pri zabezpečovaní zdrojov vody.

Lesoochranárske zoskupenie VLK Čergov, Tulčík list zo dňa 11.06.2018 doručený dňa 14. 06. 2018 podpísaný Mgr. Katarínou Grichovou - uvádza obsahovo rovnaké stanovisko ako Lesoochranárske zoskupenie VLK, Tulčík podpísané Ing. Jurajom Lukáčom.

Mgr. Jana Zajaková, Osikov, list zo dňa 9.06.2018 – uvádza nasledovné pripomienky:

Uvádza, že Envirostratégia, resp. SD sa takmer vôbec nezaobrá zanášaním životného prostredia nebezpečnými chemickými látkami – pesticídmi, ktorých používanie je absolútne mimo akejkolvek kontroly, zdôrazňuje ich nebezpečnosť, a absenciu osvety o ich vplyvov na žitné prostredie a zdravie.

Vysvetľuje, že používanie pesticídov je veľkým hazardom pre ľudí a pre ekosystémy, pretože pesticídy boli vyvinuté za účelom usmrcovania, alebo iného poškodzovania živých organizmov a ich používanie poškodzuje aj iné organizmy ako tie pre ktoré boli vyvinuté, pretože podstata všetkých živých organizmov je rovnaká je nemožné aby pesticíd poškodil len cieľový organizmus.

Uvádza, že Envirostratégia by mala obsahovať opatrenia navrhnuté za účelom zníženia celkovej spotreby pesticídov v SR ako aj zlepšenia informovania verejnosti o ich negatívnych účinkoch na zdravie ľudí a vplyvu na strácanie biodiverzity.

Podporuje požiadavku Lesoochranárskeho združenia VLK, aby medzi opatreniami v kap. 1.5 Prírodné prostredie a biodiverzita/Navrhované opatrenia vo všeobecnosti bola zapracovaná požiadavka na všeobecné zvýšenie výmery bezzásahových území v rozsahu minimálne 5 – 10 % rozlohy SR aj mimo národných parkov.

Vyhodnotenie

Obsah týchto pripomienok je prínosný a otvára aj inú problematiku životného prostredia, veľmi závažnú z hľadiska vplyvov na životné prostredie a najmä na zdravie. Jednotlivé škodlivé látky v životnom prostredí sú spomínané a riešené v sektorových kapitolách. Vytvorenie samostatnej kapitoly by bolo duplicitným riešením témy.

Lesy Slovenskej republiky, štátny podnik – e-mailom zo dňa 04. 06. 2018

Potvrdzuje svoje stanovisko k SD podpísané u Ing. Mariánom Staníkom, ktoré zaslalo k oznámeniu o SD listom zo dňa 06. 12. 2017, v ktorom uvádza konkrétne úpravy textov a návrhy:

1.Kap. „Vízia zdravého životného prostredia a udržateľného hospodárstva“

a) žiada doplniť do Envirostratégie presný a podložený údaj o ekonomických stratách spôsobených extrémami klímy a dopracovať návrh na vytvorenie fondu na kompenzáciu ekonomických strát z extrémov klímy.

b) žiada na str. 6 v texte „Zlepší sa ochrana biodiverzity a zamedzí sa zhoršovaniu stavu druhov a biotopov“ konkretizovať o ktoré druhy a biotopy sa jedná, aby sa odstránila právna neistota, kedy užívateľ pozemku môže byť postihovaný za stav ktorý nespôsobil, ale vznikol z dôvodu nedostatočnej znalosti nezmapovaného terénu.

Vyhodnotenie

Požiadavka a) Neakceptované, keďže ministerstvo nemá takéto údaje k dispozícii.

Požiadavka b) sa považuje za neodôvodnenú, pretože stratégia nie je právny predpis a nemôže tak vyvolávať právnu neistotu. Každá dlhodobá stratégia má všeobecnejšie uvedené ciele a opatrenia, a to aj v porovnaní s hierarchicky nižšie postavenými strategickými dokumentami (programy, akčné plány, koncepcie) a najmä v porovnaní s právnymi predpismi.

2. Kap. „Životné prostredie na Slovensku v roku 2030“

Zlepší sa ochrana biodiverzity a zamedzí sa zhoršovaniu stavu druhov a biotopov.

3. „Zjednoduší sa systém chránených území a stupňov ochrany, ktorý zabezpečí zosúladenie kritérií IUCN, kde v národných parkoch budú jadrovú zónu budú tvoriť územia bez zásahov človeka, ktorých rozloha do roku 2025 dosiahne 50 % celkovej rozlohy každého národného parku a 75 % tejto rozlohy do roku 2030“. Žiada upraviť na text v súlade s koncepciou ochrany prírody schválenej uznesením Vlády SR č. 471/2006 pre strategický cieľ 3.1.1. Navrhuje text: „Prehodnotí sa súčasná sústava chránených území a vytvorí sa reprezentatívna národná sústava chránených území zabezpečujúca ochranu druhov a biotopov. V národných parkoch po prehodnotení sa po dohode s vlastníkom, správcom alebo nájomcom pozemku vytvorí jadrová zóna bez zásahov človeka“.

Vyhodnotenie

Požiadavka je diskutabilná aj z pohľadu aktuálnosti samotnej koncepcie ochrany prírody z r. 2006 a časového plnenia uvedeného strategického cieľa 3.1.1. (2006, 2007). Pred viac ako 10 rokmi boli prístupy k ochrane prírody iné, vývoj ide dopredu a spoločnosť si čím ďalej tým viac uvedomuje nutnosť environmentálne orientovaných postojov k rozvoju vo všetkých sektoroch hospodárstva a oblastí pôsobenia ľudskej činnosti. Aj vnímanie verejnosti a jej angažovanosť v oblasti vplyvov hospodárskych činností na životné prostredie a zdravie je iná ako pred viac ako 10 rokmi.

Vyhodnotenie priebežného plnenia opatrení koncepcie ochrany prírody a krajiny za roky 2007-2015 (znenie jún 2016) uvádza, že ciele boli splnené/plnené a návrh ďalších krokov/opatrení predstavuje dopracovať „metodikú na prehodnocovanie národnej sústavy chránených území“, vrátane stanovenia kritérií hodnotenia a pokračovať v prehodnocovaní a skvalitňovaní národnej sústavy chránených území.

4. „Drevo sa bude ťažiť udržateľným spôsobom a to aj mimo oblastí s najvyšším stupňom ochrany“ (str.6) – uvádza, že v piatom stupni ochrany sa ťažba nevykonáva.

Vyhodnotenie

Pripomienka bola akceptovaná, veta bola vypustená z textu strategického dokumentu.

5. „Environmentálne vzdelávanie bude vykonávať štát v spolupráci s mimovládnyimi organizáciami“ (str.6) text žiada upraviť nasledovne . „Environmentálne vzdelávanie bude vykonávať štát v spolupráci s odbornými inštitúciami, podnikateľským sektorom, zamestnávateľmi, samosprávou a mimovládnyimi organizáciami“

6. „...sprístupnia sa údaje o lesoch.“ str. 6 – žiada vynechať, pretože údaje o lesoch sú pravidelne zverejňované a sú dostupné

Vyhodnotenie

Požiadavka podľa bodu 5 bola akceptovaná v zmysle pripomienky.

Požiadavka podľa bodu 6 je neopodstatnená, text bol však preformulovaný tak, aby obsahoval nielen lesy, ale celú množinu prírodných zdrojov: „Zlepší sa rozsah aj kvalita zbieraných údajov, a to najmä v oblasti vôd, ovzdušia a odpadov, zlepší sa poskytovanie informácií a údajov o prírodných zdrojoch.“

7. Kap. „Ako to dosiahneme?“

Do textu „*Nanovo sa legislatívne upravujú kompetencie vo vzťahu k správe chránených území. Vyriešia sa kompetencie v prierezových oblastiach ako sú lesy alebo environmentálna výchova. Aktívna spolupráca medzi rezortami, odbornými inštitúciami, podnikateľským sektorom, zamestnávateľmi, regiónmi a mimovládnyimi organizáciami zabezpečí efektívnu komunikáciu a riešenie problémov životného prostredia. Všetky tieto sektory budú rovnocennými partnermi pri uplatňovaní cieľov a opatrení Envirostratégie 2030 a čiastkových sektorových stratégií.*“ žiada doplniť o aké kompetencie vo vzťahu k správe chránených území sa jedná a vložiť text: „Prehĺbiť spoluprácu rezortov pri vytváraní/zosúladení legislatívnych noriem a metodických postupov/usmernení, zosúladiť právne predpisy na úseku ochrany prírody, poľovníctva, lesníctva, rybárstva a poľnohospodárstva tak, aby nedochádzalo k prekrytiu alebo rozporu právneho režimu pri chránených druhoch živočíchov. Pritom je potrebné hľadať také spôsoby odstránenia nesúladu, ktoré jednostranne neznemožnia napĺňania poslania iných rezortov“

Žiada doplniť vlastníkov a správcov pozemkov ako rovnocenných partnerov pri uplatňovaní cieľov a opatrení Envirostratégie 2030.

Vyhodnotenie

K požiadavke riešenia kompetencií v procese SEA nie je možné sa vyjadrovať.

V texte SD formulovaná spolupráca je definovaná všeobecne a široko pre uplatňovanie všetkých cieľov SD, komunikáciu a riešenie problémov životného prostredia; nepovažujeme za odôvodnené požadovať zúženie spolupráce len na činnosti pri vytváraní/zosúladení legislatívnych noriem a metodických postupov/usmernení.

Požiadavku doplniť vlastníkov a správcov pozemkov ako rovnocenných partnerov pri uplatňovaní cieľov a opatrení Envirostratégie 2030 považujeme za opodstatnenú a bola zapracovaná do strategického dokumentu.

8. Kap. Najväčšie výzvy životného prostredia SR

„*Za najväčšie súčasné problémy životného prostredia na Slovensku možno považovať odpadový manažment, kvalitu ovzdušia a ochranu lesných ekosystémov.*“ Žiada vypustiť ochranu lesných ekosystémov z tejto kapitoly, pretože ochranu lesných ekosystémov nepovažuje za súčasný problém – pretože cca 30tis. ha plochy, ktorú prevažne tvoria lesy pribudlo do NATURY 2000 a teda ochranu lesných ekosystémov nemožno považovať za najväčší problém na Slovensku.

Vyhodnotenie

Požiadavku považujeme za neakceptovateľnú, pretože problém ochrany lesných ekosystémov je definovaný, zverejnený aj na národnej aj na európskej úrovni, je jasne uvedený aj v dokumente sledovania pokroku jednotlivých členských krajín EÚ. Tento dokument uvádza, cit.: „Lesy na Slovensku sú ohrozené v dôsledku zlého obhospodarovania lesov a nadmernej ťažby

dreva. Pretrvávajú konflikty medzi ochranou prírody a obhospodarovaním lesov. Ťažba dreva v lesoch naberá na intenzite a má negatívny vplyv na stabilitu slovenských ekosystémov.“ Taktiež mnohé prejavy verejnosti poukazujú na problémy súvisiace s ochranou lesných ekosystémov (najmä v súvislosti s ťažbou dreva a jej negatívnymi dôsledkami).

9. Účinná ochrana prírody a krajiny

„Slovensko zamedzí zhoršovaniu stavu chránených druhov a biotopov. Do roku 2030 bude obnovených minimálne 15 % degradovaných ekosystémov. Vhodným dobudovaním sústavy chránených území a vypracovaním, schválením a realizáciou dokumentov starostlivosti sa vytvoria možnosti starostlivosti o všetky významné druhy a biotopy v SR. Zjednodušený systém chránených území a stupňov ochrany umožní prísnejšiu ochranu a cieleňú starostlivosť v súlade s medzinárodnými štandardmi. Jadrovú zónu národných parkov budú tvoriť územia bez zásahov človeka, ktorých rozloha do roku 2025 dosiahne 50 % celkovej rozlohy každého národného parku a 75 % tejto rozlohy do roku 2030. Ohodnotenie ekosystémových služieb zefektívni ochranu prírody a pomôže zastaviť ich degradáciu. Vypracuje sa a bude sa uplatňovať integrovaný koncept ochrany krajiny.“ Uvádza že platí to isté ako pre pripomienku č.3 a žiada doplniť aj o dopadovú analýzu.

Žiada doplniť o text :“ Životné prostredie prehodnotí súčasnú sústavu chránených území a vytvorí reprezentatívnu národnú sústavu chránených území zabezpečujúcu ochranu biotopov národného významu a biotopov druhov medzinárodného významu, významných krajinných prvkov a území medzinárodného významu pri rešpektovaní ďalšieho nenavyšovania plochy národnej sústavy chránených území“

Vyhodnotenie

Požiadavka doplniť aj dopadovú analýzu je nad rámec SEA, dopadové analýzy budú predmetom implementácie strategického dokumentu.

Podmienka nenavyšovania plochy národnej sústavy chránených území limituje činnosť „prehodnotiť“; táto problematika by mala byť predmetom konštruktívnej spolupráce pri dosahovaní cieľa „zamedziť zhoršovaniu stavu chránených druhov a biotopov.“

11. Kap. Zastaviť stratu biodiverzity

„Zabezpečí sa ochrana lokalít pralesov a ich zvyškov a vhodný manažment v ich ochranných pásmach.“ Žiada zmeniť na text: „Identifikujú sa lokality pralesov a pralesových zvyškov, ktoré nemajú najvyšší stupeň ochrany odbornými organizáciami a následne sa zabezpečí ich ochrana a vhodný manažment v ich ochranných pásmach“.

12. Kap. 2.1 Zastaviť stratu biodiverzity

„Výskum v chránených oblastiach sa bude realizovať v spolupráci s výskumnými partnermi a tretím sektorom“.

Žiada zmeniť na text: „Výskum v chránených oblastiach sa bude realizovať v spolupráci s odbornými inštitúciami, podnikateľským sektorom, zamestnávateľmi, samosprávou a mimovládnyimi organizáciami.“

Vyhodnotenie

Požiadavka na zmeny nespochybňuje samotné opatrenia, ale naznačuje ako a kto ich má vykonávať, čo by malo byť predmetom akčných plánov implementujúcich danú stratégiu. Kompetencie sa v procese SEA nemôžu riešiť.

13. Kap. 2.2 Zreformovať štátne inštitúcie ochrany prírody

„Kompetencie štátnych organizácií v chránených územiach, najmä v národných parkoch, budú integrované pod gesciou MŽP SR. Organizačná štruktúra a procesy Štátnej ochrany prírody SR (ŠOP SR) a orgánov štátnej správy ochrany prírody sa zefektívnia a budú viac vyhovovať požiadavkám ochrany prírody a krajiny. Zavedie sa systém vyhodnocovania efektivity opatrení v chránených územiach. Zefektívni a prepojí sa stráž prírody, lesná stráž a rybárska stráž.

Financovanie a personálne obsadenie ŠOP SR a orgánov štátnej správy ochrany prírody bude adekvátne ich úlohám a do roku 2030 bude zavedený komplexný a udržateľný systém financovania chránených území. Odborné a personálne kapacity inštitúcií ochrany prírody a orgánov zabezpečujúcich presadzovanie a vymožitelnosť práva sa budú rozvíjať a získané poznatky budú uplatňovať v praxi. Prehodnotí sa možnosť presunu časti lokálnych kompetencií a zdrojov zo ŠOP SR na nižšiu úroveň. V oblasti povoľovania výrubu drevín v obciach sa zväzi presun kompetencií z obcí na okresné úrady.“

Žiada celú kapitolu prepracovať – poukazuje na to, že štátne lesy by mali byť spravované jedným štátnym podnikom, čo znižuje aj náklady; uvádza, že organizácia ochrany prírody z dôvodu jednostranného vnímania problematiky nemá potenciál aby zvládla túto úlohu v súlade s kritériami trvalej udržateľnosti. Poukazuje na sociálno-ekonomické súvislosti a uvádza, že ak bude ochrana prírody nastavená predimenzovane, tak nikdy nebude možné dosiahnuť primeraný počet pracovníkov, ani dostatočný objem finančných prostriedkov a tak budovanie ekonomicky neúnosného systému dnešný nepriaznivý stav z dlhodobejšieho horizontu nevyrieši.

Ďalej uvádza, že ochrana prírody je neadresná a neefektívna pod gesciou Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky (uvádza príklad miňania peňazí na ochranu prírody).

Vyhodnotenie

Ku kompetenciám sa v procese SEA nemožno vyjadriť.

14. Kap. 2.3 Zjednodušiť systém a dodržiavať bezzásahovosť v najvyššom stupni ochrany

„Národné parky budú čo najviac zjednotené s kritériami IUCN pre manažmentovú kategóriu národný park. Jadrovú zónu budú tvoriť územia bez zásahov človeka, ktorých rozloha do roku 2025 dosiahne 50 % celkovej rozlohy každého národného parku a 75 % tejto rozlohy do roku 2030. Okrajová zóna bude slúžiť ako ochranné pásmo, v ktorom bude možné realizovať aktívnu ochranu. Bezzásahové a okrajové zóny národných parkov a ďalších chránených území budú vymedzené zonáciou a riadne označené. Maloplošné územia budú podľa potrieb chránených biotopov a druhov buď celé zaradené medzi bezzásahové, alebo budú zaradené medzi územia s aktívnou ochranou, alebo sa rozdelia.

Z dlhodobého hľadiska je nevyhnutné vyriešiť aj vlastnícke vzťahy v chránených územiach a postupne čo najviac z nich previesť do vlastníctva a správy štátu prostredníctvom zámen, výkupov a dlhodobých prenájmov, ako aj kompetenčnou delimitáciou v prípade štátnych pozemkov. Zároveň budú v chránených územiach a v ich ochranných pásmach uprednostňované záujmy ochrany prírody pred ťažbou dreva, nerastných surovín, výkonom práva poľovníctva, výstavbou a inými záujmami.“

Žiada celú kapitolu prepracovať a doplniť dopadovú štúdiu. Uvádza, že nie je pravdou, že by sa takýto princíp vyžadoval ako nutnosť vyhovieť medzinárodným štandardom, pretože žiadna medzinárodná smernica ani prezentované stanoviská EK nenariaďujú uplatňovanie

bezzásahového režimu, naopak, v záujme trvalo udržateľného hospodárenia často bezzásahovosť vylučujú, aj IUCN zdôrazňuje, že kategórie chránených území nemajú byť zneužívané na ospravedlnenie obmedzenia ich užívania.

Za závažný rozpor ktorý sprevádza celú stratégiu považuje vyhlásenie bezzásahových zón, pretože má za to, že tie nemôžu byť vyhlásené skôr, ako dôjde k posúdeniu, resp. prehodnoteniu chránených území.

Vyhodnotenie

Z pohľadu posudzovania vplyvov na životné prostredie a zdravie vo všeobecnosti je prínosom podporovať prírodné procesy, pretože akákoľvek ľudská činnosť predstavuje dopady na prírodné prostredie (väčšinou negatívne) a na socioekonomické podmienky (väčšinou pozitívne). Bezzásahovosť v lesných ekosystémoch bude sprevádzaná pozitívnym aj negatívnym dopadom v závislosti od environmentálneho aspektu, ktorý je predmetom hodnotenia. Všeobecne a sumárne možno predpokladať, že dopady na prírodné prostredie budú pozitívne/budú prínosom, najmä v kritických environmentálnych aspektoch (napr. znižovanie biodiverzity) a dopady na niektoré socioekonomické aspekty budú negatívne (napr. ukazovatele súvisiace s hospodárskou činnosťou – zamestnanosť a s príjmami súvisiacia kvalita života). Ak však stratégia definuje opatrenia pre územie s najvyšším stupňom ochrany, je nevyhnutné vplyvy týchto opatrení odlišovať vzhľadom na ich váhu/dôležitosť berúc do úvahy citlivosť, resp. zraniteľnosť prostredia, z čoho vyplynie aj rozdielna významnosť vplyvov. Je nemožné očakávať aby envirorezort pripisoval vyššiu váhu/dôležitosť prínosom plynúcim z hospodárskej činnosti ako prínosom plynúcim z prírodných procesov, navyše v citlivom území. Bude potrebné prostredníctvom konštruktívnej spolupráce hľadať kompromisné riešenia a preto sa odporúča tejto téme venovať osobitnú pozornosť.

SD nestanovuje časový harmonogram ktoré opatrenie sa kedy plánuje realizovať a teda nevylučuje, že k vyhláseniu bezzásahových zón dôjde po posúdení, resp. prehodnotení chránených území. Tieto otázky musia byť riešené v implementácii SD.

15. Kap. 2.5 Vytvoriť a uplatňovať integrovaný koncept ochrany krajiny

„Zabezpečiť sa ochrana, plánovanie a manažment krajiny za účasti verejnosti, samospráv a tretieho sektora.“

Žiada doplniť o vlastníkov a správcov ako rovnocenných partnerov pri uplatňovaní cieľov a opatrení Envirostratégie 2030.

Vyhodnotenie

Požiadavka bola akceptovaná v zmysle pripomienky.

16. Kap. 3.3 Vytvoriť podmienky na doriešenie statusu bielych plôch

„Právna úprava s týmito územiami nepočíta.“

Uvádza, že tomu tak nie je nakoľko zákon o lesoch a zákon o ochrane poľnohospodárskej pôdy tento problém rieši a žiada upraviť v súlade s platnou legislatívou.

17. Kap.4 Rovnováha všetkých funkcií lesa

„Kým celková výmera lesov v katastri i evidované zásoby dreva sa za posledných vyše pätnásť rokov zvýšili, v tom istom období Slovensko podľa satelitných záberov stratilo značnú časť lesného porastu vyššieho ako 5 metrov.“

Žiada upraviť a dať so súladu so skutočnosťou – vyhodnotiť len lesný pôdny fond

Vyhodnotenie

Pripomienka bola čiastočne akceptovaná. Diaľkový prieskum zeme pomocou satelitov je relevantnou metódou hodnotenia stavu a rozlohy lesa. Spolu s metódou vyhodnocovania lesného pôdneho fondu sa navzájom dopĺňajú. Pripomienkovaný text sa zmenil tak, aby presnejšie vysvetlil obe metodiky: „Výmera lesných pozemkov na Slovensku má dlhodobý stúpajúci charakter a v roku 2017 dosiahla 2,019 mil. ha. Porastová plocha, teda výmera lesných porastov má taktiež rastúci charakter a v roku 2017 dosiahla 1, 946 mil. ha. Metodika Global Forest Watch, založená na satelitnom prieskume Zeme, naznačuje, že v uvedenom období sa plocha dospelého lesa na Slovensku znižovala, hlavne v niektorých regiónoch.“

18. Kap. 4 Rovnováha všetkých funkcií lesa

„.....aj nelegálny výrub dreva. „

Žiada vypustiť, pretože nelegálny výrub dreva v SR je minimálny.

Vyhodnotenie

Požiadavka neakceptovaná - na nelegálne výruby poukazuje viacero skutočností, poukazuje na ňu verejnosť, poukazuje sa na málo účinnú kontrolu, nelegálne výruby sú medializované, sú citlivo vnímané verejnosťou a aj keby v súčasnosti existovali len v minimálnom rozsahu, je správne do budúcnosti im zamedziť úplne.

19. Kap. 4 Rovnováha všetkých funkcií lesa

„V oblastiach s najvyšším stupňom ochrany bude zakázaná a na územiach s aktívnym manažmentom sa bude uplatňovať prírode blízke obhospodarovanie“.

Žiada upraviť text na: „V oblastiach s najvyšším stupňom ochrany bude zakázaná a na územiach s aktívnym manažmentom sa bude čo v najvyššej možnej miere podporovať prírode blízke obhospodarovanie.

Vyhodnotenie

Požiadavka sa považuje za neprijateľnú, pretože pripúšťa v nedefinovateľnej miere používať aj iné postupy, ktoré by mohli mať negatívne vplyvy na citlivé územie.

20. Kap. 4.1 Zabezpečiť udržateľnú ťažbu dreva

„Spracovanie drevnej hmoty, spadnutej v dôsledku kalamít, bude podliehať povolovaciemu procesu na úseku lesného hospodárstva i ochrany prírody a táto skutočnosť bude zohľadňovaná vo vzťahu k plánovaným ťažbám v rámci programu starostlivosti o les.“

Žiada celú kapitolu vypustiť, pretože považuje za kontraproduktívne dávať v tomto smere väčšie kompetencie orgánom štátnej správy v rezorte životného prostredia, spomaľovať proces sanácie napadnutého podkôrnikového dreva udeľovaním ďalších súhlasov alebo výnimiek, následkom čoho by bolo iba výrazné urýchlenie hynutia smrečín.

Vyhodnotenie

Ku kompetenciám sa v procese SEA nemožno vyjadriť.

21. Kap. 4.1 Zabezpečiť udržateľnú ťažbu dreva

„V procese schvaľovania programu starostlivosti o les bude záväzné vyjadrenie orgánu ochrany prírody a bude plne reflektované v základnej tabuľkovej časti Programu starostlivosti o les.“

Žiada upraviť v zmysle zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch a o zmene a ..., kde je určené kto môže byť vyhotovovateľom programu.

Vyhodnotenie

Schvaľovanie a vypracovanie programu sú rozdielne procesy a v záujme konštruktívnej spolupráce s cieľom zabezpečiť všestrannú starostlivosť o les sa javí byť participácia ochrany prírody aj v súlade s predchádzajúcimi opatreniami, kde sa hovorí o rovnocenných prístupoch. Z hľadiska SEA považujeme toto opatrenie za správne a pripomienku za kontraproduktívnu, ktorá obmedzuje spoluprácu.

22. Kap. 4.1 Zabezpečiť udržateľnú ťažbu dreva

„Po ťažbe sa bude vyžadovať uvedenie oficiálnych turistických a cyklistických trás do použiteľnej podoby.“

Žiada vypustiť pretože z definície lesnej cesty podľa STN 73 6108 vyplýva, že lesná dopravná sieť primárne slúži lesnému hospodárstvu, nie je zrejmé čo je to použiteľná podoba, je niečím majetkom a bola postavená za nemalé financie.

23. Kap. 4.1 Zabezpečiť udržateľnú ťažbu dreva

„Nepotrebné a nevyužívané lesné cesty budú rozrušené a navrátené do pôvodného stavu, na zabránenie pôdnej erózie.“

Žiada vypustiť pretože v budúcnosti sa cesta využívať môže, napr. v súvislosti s vývojom porastu.

Vyhodnotenie

Pripomienkovaný text sa upravil tak, aby nevznikala automatická povinnosť odstraňovať lesné cesty. „Nepotrebné a nevyužívané lesné cesty budú prehodnotené z hľadiska ich dopadu na pôdnu eróziu a v prípade potreby budú rozrušené.“

24. Kap 4.2 Dodržiavať zákaz ťažby dreva v najvyššom stupni ochrany a v blízkosti riek

„V územiach s najvyšším stupňom ochrany bude absolútny zákaz ťažby a spracovania (aj kalamitného) dreva, okrem vyčistenia prístupových komunikácií a chodníkov, prípadných ohrozujúcich prekážok na vodných tokoch a odstraňovania invázií druhov. Nebude možné uplatniť žiadnu inú výnimku.“

Žiada zohľadniť prípady ohrozenia života alebo zdravia človeka alebo majetku.

Vyhodnotenie

Požiadavka bola zapracovaná do strategického dokumentu.

25. 4.3 Zabezpečiť efektívnu kontrolu ťažby dreva

„Stráž bude mať právomoc ukladať na mieste pokuty pri zistení porušenia,...“

Žiada konkretizovať o akú stráž sa jedná – lesnú, poľovnú, rybársku?

26. 4.3 Zabezpečiť efektívnu kontrolu ťažby dreva

„Nákladné autá prevážajúce drevo budú povinne vybavené GPS a na internete budú dostupné ich EČV a údaje o dreve, ktoré majú prevážať. Manipulačné sklady s drevom budú mať kamerový systém.“

Žiada vypustiť, pretože je to nad rámec Ústavy SR čl. 20 ods. 5 (zásahy do vlastníckeho práva) a ďalších legislatívnych predpisov.

Vyhodnotenie

Úloha stráží bola v strategickom dokumente v zmysle pripomienky konkrétnejšie pomenovaná. Uvedené opatrenia v pripomienke 26. boli posunuté len do roviny príkladu.

27. Kap. 4.3 Zabezpečiť efektívnu kontrolu ťažby dreva

Budú mať povinnosť na internete zverejňovať objednávky, faktúry, zmluvy, účtovné závierky, daňové priznania a pod., aby mohla verejnosť kontrolovať hospodárenie s jej majetkom.

Žiada vypustiť a celú kapitolu prepracovať, pretože uvedená povinnosť sa už realizuje, naopak chýba verejná kontrola finančných tokov v rezorte ochrany prírody.

Vyhodnotenie

Požiadavku považujeme za neopodstatnenú, navrhované organizačné opatrenie považujeme za významné z hľadiska SEA, odporúčame ponechať v podobe ktorá vylepšuje súčasný stav.

28. Inštitucionálny rámec

„Na zlepšenie stavu životného prostredia je tiež potrebné zlepšiť inštitucionálnu spoluprácu:

V oblasti lesného hospodárstva pretrváva nejasnosť medzi ochranou biotopov chránených území, ktoré má v kompetencii Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky (MŽP SR) a hospodárskym využitím lesov, ktoré má v kompetencii Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky (MPRV SR). V chránených územiach by mala byť prioritou ochrana biodiverzity a podpora ekoturizmu. Paralelné fungovanie správ národných parkov a štátnych lesov v tých istých územiach bráni rozumnému a efektívnemu manažmentu chránených oblastí.“

Žiada kapitolu prepracovať, má za to, že paralelné fungovanie správ národných parkov a štátnych lesov nebráni rozumnému a efektívnemu manažmentu chránených oblastí.

Vyhodnotenie

Ku kompetenciám sa v procese SEA nemožno vyjadriť.

29. Nedostatok celého dokumentu

V dokumente je prezentovaný jednostranný (čisto environmentálny pohľad) na problematiku bez zohľadnenia spoločenskej a ekonomickej situácie a zdôrazňuje sa potreba expanzie postavenia ochrany prírody.

Žiada SD zamerať na nasledovné:

- Adresne identifikovať východiská, popísať dnešný stav ochrany prírody (ďalej len „OP“) na Slovensku, identifikovať potenciál a načrtnúť optimálny – cieľový stav

- Vyhodnotiť Envirostratégiu z r. 1993
- Vypracovať SWOT analýzu dnešného systému OP
- Hierarchizovať potreby OP a tomu podriadiť celý jej systém – vymeniť rozsiahlu kvantitu za primeranú a udržateľnú kvalitu
- Zjednodušiť systém OP a priblížiť ho občanom tohto štátu
- Vyriešiť kompetenčné vzťahy tak, aby nedošlo k narušeniu rovnováhy environmentálneho, ekonomického a sociálneho piliera trvalej udržateľnosti
- Ujasniť (navrhnuť) financovanie ochrany prírody
- Zjednodušiť pre bežného občana SR neprehľadnú a nezrozumiteľnú legislatívu OP a tým priblížiť človeka prírode a nie direktívy, zákazy a sankcie
- Za hlavnú slabinu dnešného systému OP považuje podceňovanie dôležitosti postavenia vlastníkov, užívateľov a správcov pozemkov pri presadzovaní potrieb OP do praxe
- Identifikovať prioritné problémy a tomu podriadiť aj finančnú podporu
- Podporiť a motivovať užívateľov pozemkov ako kľúčových činiteľov, ktorí majú priamy a bezprostredný potenciál a možnosť pozitívne ovplyvniť stav a kvalitu žp, dnes sa však nepovažujú za partnera OP, čo sa premieta aj do dnešného stavu žp.
- Doplniť Envirostratégiu 2030 o analýzu finančných a socioekonomických vplyvov.

V závere stanoviska sa uvádza, cit.: „ Pod integrovanou správou chránených území nerozumieme prevzatie správy štátnych pozemkov organizáciou ochrany prírody, ale nájdenie takého modelu, ktorý zabezpečí čo najefektívnejšie, najlacnejšie a najjednoduchšie zachovanie predmetu ochrany, pri súčasnom hospodárskom využití územia a zachovaní sociálnych istôt obyvateľov regiónov odkázaných od využívania obnoviteľných zdrojov. Organizácia ochrany prírody z dôvodu jednostranného vnímania problematiky nemá potenciál, aby túto úlohu zvládla v súlade s kritériami trvalej udržateľnosti. Lesy Slovenskej republiky, š.p. zásadne nesúhlasia s takto navrhovanou Envirostratégiou 2030, žiadajú jej doplnenie o analýzu finančných a socioekonomických dopadov a celkové prepracovanie za účasti všetkých zainteresovaných strán.“

Vyhodnotenie stanoviska

K pripomienke „V dokumente je prezentovaný jednostranný (čisto environmentálny pohľad) na problematiku) bez zohľadnenia spoločenskej a ekonomickej situácie a zdôrazňuje sa potreba expanzie postavenia ochrany prírody“ uvádzame, že sa jedná o SD envirorezortu a bolo by zarážajúce, keby takýto dokument neprezentoval environmentálne pohľady a taktiež nemožno súhlasiť s tvrdením, že nezohľadňuje spoločenskú a ekonomickú situáciu. Ak by zdôrazňoval len potrebu expanzie postavenia OP, prijal by aj odvážnejšie riešenia OP aktívne prezentované zástupcami verejnosti aj v stanoviskách k tomuto SD.

Celkovo možno skôr oceniť ako kritizovať prístup k vypracovaniu návrhu SD, ktorý je zameraný na komplexné obsiahnutie tém envirorezortu (nielen na OP) , pretože mu predchádzal proces širokej odbornej a verejnej konzultácie a spolupráca so 160 členmi 7 pracovných skupín.

Stanovisko Lesov, š.p. k SD je úzko zamerané výlučne na problematiku stretov ochrany prírody a lesného hospodárstva, riešenia kompetencií a kritiku súčasného stavu OP (financovania, zložitosti a neprehľadnosti riadenia OP, podceňovanie úlohy vlastníkov a užívateľov pozemkov a socioekonomických dopadov OP) a nevníma SD v komplexnom rozsahu jeho pôsobenia. V rámci procesu SEA nie je možné riešiť problematiku kompetencií pri OP, financovanie ani posudzovanie toho, ktorý orgán má, alebo nemá potenciál na zvládnutie úloh OP, taktiež analýzu finančných a socioekonomických dopadov implementácie SD nie je možné vykonať pre návrh SD vo fáze, keď sa jedná o návrh SD, ktorý ešte neprešiel medzirezortným pripomienkovaním, nemá zapracované odôvodnené pripomienky a nemá konečnú podobu.

Súhlasíme s pripomienkou, že vlastníci a užívatelia pozemkov relevantných k OP nemajú byť vynechaní z procesu spolupráce. Pri príprave následných implementačných činností, vrátane plánovania, budú ako to bude možné a potrebné zapojení.

Zároveň však konštatujeme, že Lesy, š.p. nevyužili v plnej miere právo byť aktívnym dotknutým subjektom v procese SEA, a nezúčastnili sa verejného prerokovania SoH a návrhu SD, kde mohli k tejto téme diskutovať a konzultovať svoje návrhy. Nevyužili ani priestor pre konzultácie v zmysle zákona o posudzovaní.

Národné lesnícke centrum – Lesnícky výskumný ústav Zvolen (ďalej len „NLC-LVÚ Zvolen“) mail zo dňa 13. 06. 2018, Ing. Jaroslav Jankovič, CSc. – uvádza pripomienky k Envirostratégii nasledovne:

Formulácia „základnej vízie“ je v poriadku, v oblasti pôdohospodárstva pokladá texty v envirostratégii za nedostatočné, nevystihujúce aktuálny nepriaznivý stav na Slovensku a nedostatočne zohľadňujúce najnovšie svetové a európske trendy.

Zásadné pripomienky:

K časti „Najväčšie výzvy životného prostredia SR“

„Za najväčšie súčasné problémy životného prostredia na Slovensku možno považovať odpadový manažment, kvalitu ovzdušia a ochranu lesných ekosystémov“.

Zdôrazňuje, že k najväčším súčasným problémom životného prostredia na Slovensku nepochybne patrí aj veľký podiel aktuálne uplatňovaného veľkoplošného monokultúrneho systému pestovania pár druhov plodín na poľnohospodárskej pôde, ktorý okrem straty sebestačnosti v primárnej produkcii plodín mierneho pásma so sebou nesie aj veľké množstvo negatívnych vplyvov prakticky na všetky zložky životného prostredia (strata živín a degradácia pôd, erózia, strata biodiverzity, reziduá pesticidov v pitnej vode a potravinách atď.) – podľa významných odborníkov je tento systém hospodárenia na pôde dlhodobo NEUDRŽATELNÝ a preto odporúča požiadavku na „Udržateľné hospodárenie na pôde“ (čo je aj názov kapitoly 3) DOPLNIŤ aj medzi najväčšie výzvy životného prostredia na Slovensku.

Ku kapitole 1.1 Zabrániť znečisťovaniu vôd

Do aplikácie správnych poľnohospodárskych postupov odporúča okrem povinných tlmiacich zelených pásov zaradiť aj zavádzanie agrolesníckych systémov.

Ku kapitole 2.1 Zastaviť stratu biodiverzity

Odporúča doplniť: „V spolupráci s vlastníkmi a užívateľmi sa skvalitní ochrana a obnova lúk a pasienkov, bude sa podporovať aj vytváranie agrolesníckych systémov, ktoré predstavujú ekosystémy s najvyššou mierou biodiverzity.

Uvádza, že zastaviť stratu biodiverzity by významne pomohla aj diverzifikácia poľnohospodárskej produkcie a uplatňovanie agrolesníckych systémov.

Ku kapitole 3 Udržateľné hospodárenie s pôdou

Vysvetľuje, že poľnohospodárstvo potrebuje nielen diverzifikáciu plodín, ale aj diverzifikáciu pestovateľských systémov – prechod k menším plochám jednotlivých pestovaných plodín, ich striedanie a prechod aj ku kombinovanej produkcii, ktorú predstavujú aj agrolesnícke systémy. Agrolesnícke systémy sú dnes v Európe významným inovačným trendom a integrálnou súčasťou spoločnej európskej poľnohospodárskej politiky, ako významný prvok "ekologizácie" poľnohospodárstva. Zdôrazňuje, že tento európsky trend by určite nemala "odignorovať" ani Envirostratégia 2030, ktorá v aktuálnej „draft“ verzii tieto systémy nikde neuvádza. Pritom

podpora vytvárania a udržiavania agrolesníckych systémov by bola významným príspevkom k „obnove krajinných prvkov“ (kapitola 3.2) a taktiež významnou súčasťou „doriešenia statusu bielych plôch“ (kapitola 3.3).

K časti „Zmena klímy a ochrana ovzdušia“

V zásade vo všetkých kapitolách žiada doplniť potrebu vytvárania agrolesníckych systémov, ktoré sú aj tzv. „zelenou infraštruktúrou“ (kapitola 6.3), ale aj jedným z opatrení na predchádzanie povodniam (kapitola 7.3) a zadržiavanie vody v krajine (kapitola 8.3).

Ku kapitole 11 Ekonomická a zároveň ekologická energia

Uvádza, že problematiku „Biomassové elektrárne potrebujú veľké množstvá biomasy, ktoré môže viesť k zvyšovaniu tlaku na chránené územia, ekosystémy v nechránenej krajine a dreviny rastúce mimo lesa“ – pomôže riešiť aj širšie uplatňovanie agrolesníckych systémov a prispieť k zníženiu tohto tlaku.

Vyhodnotenie stanoviska

Čo sa týka „Najväčších výziev životného prostredia SR“, IEP vychádzal z oficiálnych medzinárodne porovnateľných indikátorov, kde vyšli práve tieto oblasti ako najväčšie priority životného prostredia Slovenska. Tri priority sme zvolili z dôvodu jasného stanovenia oblastí, ktoré treba riešiť urgentne. Vychádzame tiež z filozofie, že keď je prioritou všetko, v realite ňou nič. „Udržateľné hospodárenie na pôde“ je skôr cieľ pre pôdohospodársku politiku, teda zasahuje do kompetenčného zákona.

K ostatným pripomienkam upozorňujúcim na agrolesnícke systémy – súhlasíme s potrebou zahrnutia využívania agrolesníckych systémov do cieľov strategického dokumentu. Boli zapracované v rámci kapitoly 2.1 venujúcej sa zastaveniu straty biodiverzity a v kapitole 3.2 o ochrane a obnove krajinných prvkov na poľnohospodárskej pôde. Zahrnutie v ďalších kapitolách podľa pripomienok by tak bolo nadbytočné.

Úrad Nitrianskeho samosprávneho kraja, odbor strategických činností, stanovisko podpísal Ing. Dušan Guľan, PhD – uvádza v ňom že Správa o hodnotení strategického dokumentu a návrh strategického dokumentu „Zelenšie Slovensko - Stratégia environmentálnej politiky SR do roku 2030“ nesmie byť v rozpore s Územným plánom regiónu Nitrianskeho kraja a jeho Zmenami a doplnkami č. 1, ktoré boli schválené uznesením č. 111/2015 zo 16. riadneho zasadnutia Zastupiteľstva Nitrianskeho samosprávneho kraja konaného dňa 20. júla 2015 a ktorých záväzná časť bola vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením NSK č. 6/2015.

V závere uvádza že k uvedenej správe o hodnotení strategického dokumentu a k návrhu strategického dokumentu „Zelenšie Slovensko - Stratégia environmentálnej politiky SR do roku 2030“ nemá pripomienky.

3. Informácia o verejnom prerokovaní a jeho závery

Verejné prerokovanie (ďalej len „VP“) prebehlo v zmysle zákona o posudzovaní za spolupráce obstarávateľa s MŽP SR podľa § 17 ods. 9 zákona o posudzovaní. Termín a miesto konania verejného prerokovania boli zverejnené podľa § 17 ods. 10 zákona o posudzovaní dňa 22. 05. 2018 na webovom sídle www.minzp.sk a dňa 23. 05. 2018 v denníku s celoštátnym dosahom – Denník SME.

Verejné prerokovanie sa konalo dňa 04. 06. 2018 v konferenčnej miestnosti Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra na adrese Mlynská dolina 3962/1, 817 04 Bratislava, v čase od 13:00 do 15,30 hod. podľa programu:

- Predstavenie procesu SEA SD;
- Predstavenie obsahu a hlavných cieľov SD;
- Predstavenie Správy o hodnotení SD;
- Verejná diskusia;

Záver. Priebeh verejného prerokovania

VP moderoval Bc. Tomáš Mičík zo SAŽP, ktorý privítal prítomných a predstavil program VP.

Mgr. Zuzana Koločányová, MŽP SR, priblížila priebeh posudzovania vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie podľa zákona.

Mgr. Pavol Široký (IEP) za obstarávateľa predstavil návrh SD, oboznámil prítomných s hlavnými zásadami jeho tvorby s vysokou účasťou odbornej i laickej verejnosti. Boli vytvorené pracovné skupiny k jednotlivým témam, do ktorých bolo zaradených takmer 160 odborníkov z celého Slovenska z každej oblasti. Verejnosť bola vyzvaná k posielaniu námetov, návrhov a pripomienok formou online dotazníka uverejnenom na stránke ministerstva. Celkovo bolo zaslaných 729 pripomienok. Uviedol, že následne bude stratégia „Zelenšie Slovensko – Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030“ predmetom medzirezortného pripomienkového konania.

Ing. Slámková zo SAŽP (za spracovateľa SoH) predstavila priebeh vypracovávania SoH SD. Vysvetlila priebeh celého procesu, využitie metodiky a kritéria hodnotenia vplyvov, hlavné výsledky hodnotenia, ako aj opatrenia na elimináciu negatívnych vplyvov na životné prostredie a zdravie obyvateľov a návrh monitorovania týchto vplyvov.

Po úvodných prezentáciách prebehla moderovaná diskusia.

V diskusii vystúpil Ing. Jaroslav Jankovič z NLC-LVÚ Zvolen

- Poznamenal, že niektoré z pripomienok už poslal k Oznameniu o hodnotení, niektoré diskutoval aj v etape prípravy dokumentu „Envirostratégia 2030“. Namietal proti formulácii v texte... „stratégia nechce zasahovať do iných rezortných dokumentov“....zdôvodnil, že SD ako prierezový dokument nutne ovplyvní viaceré rezortné dokumenty a politiky, takže navrhol formuláciu upraviť.
- Upozornil na veľký podiel monokultúrnych plodín na poľnohospodárskej pôde (repka, kukurica a pod.), ktoré majú veľmi negatívny dopad na životné prostredie. Žiada doplniť do cieľov Envirostratégie 2030 termín „trvaloudržateľné hospodárenie na pôde“. Jeho absenciu vníma ako zásadný problém ochrany životného prostredia.
- Poukázal na problematiku agrolesníckych systémov, ktoré navrhol menovite doplniť do textu Envirostratégie 2030. Odôvodnil to prínosom agrolesníckych postupov pri ochrane pôdy, zlepšení stavu biodiverzity ale aj pomoci farmárom pri realizácii zakladania, údržby a hospodárenia s drevinovými porastami na poľnohospodárskej pôde, pestovania rýchlorastúcich drevín, ovocných sádov, vetrolamov, remízok, brehových porastov iných štruktúr drevinovej vegetácie v poľnohospodárskej krajine. Poznamenal, že v celej EU sú agrolesnícke systémy ako nástroj na ochranu pôdy a biodiverzity inovačným trendom a že na Slovensku sa im doposiaľ nevenuje žiadna pozornosť.
- Pripomenul aj súvislosť Agrolesníckych systémov s riešením problematiky bielych plôch, ktoré Envirostratégia 2030 výslovne menuje, preto je potrebné do zakladania drevinových porastov zainteresovať farmárov a iných užívateľov a vlastníkov pôdy a umožniť im čerpať všetky formy podpory pri ich budovaní a údržbe.

Mgr. Pavol Široký odpovedal, že v zásade je možné tieto požiadavky doplniť, ak nenastane rozpor pri medzirezortnom pripomienkovaní. Problém môže byť v kolízii zákonov pri ochrane poľnohospodárskej pôdy a zákonov o lesoch, ktoré je potrebné vyriešiť. Súhlasí, že agrolesnícke systémy môžu byť cenným prvkom pri priamej realizácii vnášania drevín do monokultúrnej poľnohospodárskej krajiny a pri riešení degradácie poľnohospodárskej krajiny veľkoplošnými monokultúrami s dopadom na zachovanie biodiverzity, podporu opeľovačov, vtáctva a iných druhov bioty. Zároveň podotkol, že sa v zásade snažili vyhnúť konkrétnym zásahom do iných rezortov, ale v niektorých prípadoch sú určité strety záujmov nevyhnutné a spolupráca v rezortoch je samozrejme nutná. Pripomenul, že zasahovanie do rezortných politík je možné, ale bude stále v súlade s cieľmi ochrany životného prostredia, kde je zodpovedným rezortom MŽP SR. Požiadaval o zaslanie celého stanoviska.

Ďalej v diskusii vystúpila Martina Pavlíková zo Združenia Slatinka a vo svojom vystúpení:

- Podporila požiadavku Ing. Jankoviča ohľadne agrolesníckych systémov a dopĺňanie drevín do poľnohospodárskej krajiny. Navrhla, aby sa celá problematika monokultúr na poľnohospodárskej pôde zamerala na formuláciu opatrenia (cieľa) „podporovať agroekologické hospodárenie na poľnohospodárskej pôde“.
- Ocenila celý proces prípravy, konzultácií a spracovania Envirostratégie 2030 za účasti a podpory širokej verejnosti.

Mgr. Pavol Široký poďakoval za spoluprácu a zopakoval, že pripomienky IEP zapracuje po konzultácii s odbornými sekciami a organizáciami MŽP SR, po odbornom posudku a záverečnom stanovisku. Definitívny text bude predložený na medzirezortné pripomienkovanie, ktoré ešte samozrejme môže zmeniť textáciu a niektoré detaily Envirostratégie 2030.

Moderátor Bc. Mičík následne diskusiu ukončil, poďakoval zúčastneným za účasť a vznesené pripomienky aj dotazy a návrhy, ktoré budú zohľadnené pri dopracovaní strategického dokumentu.

Z verejného prerokovania bol vyhotovený záznam, ktorý tvorí súčasť spisovej dokumentácie z procesu posudzovania vplyvov na MŽP SR.

Podľa záznamu z verejného prerokovania malo verejné prerokovanie informatívny a skôr formálny charakter bez konfrontačných postojov k návrhu strategického dokumentu. Autori kritických pripomienok k strategickému dokumentu sa verejného prerokovania nezúčastnili.

4. Stanovisko ministerstva a jeho vyhodnotenie (akceptované, neakceptované)

MŽP SR vypracovalo stanovisko k SD Zelenšie Slovensko – Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky č. 1931/2018-1.7/zk dňa 15. augusta 2018 podľa § 17 ods. 12 zákona č. 24/2006 Z. z. a predložilo ho MŽP SR dňa 15. augusta 2018.

Na základe celkového výsledku posudzovania vplyvov strategického dokumentu s celoštátnym dosahom „Zelenšie Slovensko - Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030“ na životné prostredie vykonaného podľa zákona o posudzovaní, pri ktorom sa zväzil súčasný stav územia a únosnosť prírodného prostredia, význam očakávaných vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie, chránené územia a zdravie obyvateľstva z hľadiska ich pravdepodobnosti výskytu, rozsahu a trvania a ich váhy/dôležitosti, so zameraním najmä na súlad s ostatnými strategickými dokumentmi na medzinárodnej, národnej, regionálnej a lokálnej úrovni, úroveň spracovania oznámenia o strategickom dokumente, určený rozsah hodnotenia, úroveň spracovania správy o hodnotení, samotného návrhu strategického

dokumentu, po zohľadnení predložených stanovísk, verejného prerokovania, záverov odborného posudku a za súčasného stavu poznania

sa odporúča

prijatie strategického dokumentu s celoštátnym dosahom „Zelenšie Slovensko - Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030“ za podmienky dodržania odporúčaní na dopracovanie a úpravu návrhu strategického dokumentu uvedených v kapitole VI. „ZÁVERY“, časti 3. „Odporúčania na dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu“ a naplnenia požiadaviek na monitoring stanovených v kapitole VI. „ZÁVERY“, časti 5. „Návrh monitoringu“ stanoviska č. 1931/2018-1.7/zk.

5. Rámcový prehľad uplatnených pripomienok s charakteristikou akceptovaných a neakceptovaných pripomienok a dôvodov neakceptácie

Odporúčania na dopracovanie a úpravu návrhu strategického dokumentu

Na základe celkového výsledku procesu posudzovania vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie a po zohľadnení predložených stanovísk, verejného prerokovania a záverov odborného posudku, boli navrhnuté nasledovné odporúčania na opravy a doplnky návrhu SD:

Vykonať opravy formálneho charakteru súvisiace s nesprávnou terminológiou

- *V kap. 1.3 Odstrániť nepriaznivé vplyvy vodných tokov správne uvádzať vplyvy na vodné toky.*

Akceptované.

- *V kap. Potrebujeme aktuálnu a modernú víziu opraviť výraz „...nebezpečných toxických látok.“ (toxicita je jednou z vlastností nebezpečných látok) napr. „...za environmentálne neprijateľných“ alebo len za „.....nebezpečných látok“.*

Akceptované, upravené.

- *V celom dokumente všetky opatrenia, ktoré začínajú neurčitým pojmom „zvážiť“ preformulovať tak, aby bolo jasné k čomu zvažovanie smeruje.*

Akceptované. Do SD bolo doplnené vysvetlenie pojmu „zváži sa“ v poznámke pod čiarou v SD, keďže pre viaceré opatrenia znamená niečo iné.

- *Nesprávne terminologické vyjadrenia ako „odpadový manažment“ a „odpadová politika“, nahradiť výrazmi „manažment odpadového hospodárstva“ a „politika odpadového hospodárstva“, „likvidácia environmentálnych záťaží“ nahradiť výrazom „odstránenie/odstraňovanie environmentálnych záťaží“.*

Akceptované. Bolo upravené a dopracované.

Navrhnuť v SD organizačné opatrenia všeobecného charakteru vzťahujúce sa k následným plánovacím dokumentom nasledovne:

- *v rámci ďalších krokov pri príprave a realizácii nadväzujúcich implementačných postupov (akčné plány, programy, koncepcie) zabezpečiť konštruktívnu spoluprácu so všetkými zainteresovanými stranami, vrátane neštátnych vlastníkov lesov a lesných pozemkov*

Akceptované.

- *zabezpečiť vypracovanie analýzy dopadu na socio-ekonomické aspekty, vrátane podnikateľského prostredia pre všetky opatrenia u ktorých sa predpokladá dopad na socio-ekonomické prostredie*

Neakceptované.

Predkladaný materiál je nelegislatívnym rámcovým strategickým dokumentom. Jeho schválenie nemá vplyv na rozpočet verejnej správy, podnikateľské prostredie, priame sociálne vplyvy, ani vplyvy na životné prostredie, informatizáciu a služby verejnej správy pre občana.

Samotný materiál nastavuje rámec pre realizáciu legislatívnych zmien, resp. iných strategických a koncepčných materiálov rozpracúvajúcich túto stratégiu. V súčasnosti nie sú známe konkrétne opatrenia, resp. rozsah potrebných zmien, a preto nie je možné kvantifikovať, ani detailne kvalitatívne popísať vplyvy navrhovaného materiálu. Analýzy relevantných vplyvov budú vyhodnotené až v ďalších materiáloch reflektujúcich konkrétne navrhované opatrenia.

V tejto fáze návrhu strategického dokumentu nie je možné stanoviť dopad na štátny rozpočet a verejné financie sa nedajú vyčíslieť. Financovanie aj dopad na verejné a súkromné financie bude možné určiť až pri predkladaní konkrétnych následných čiastkových sektorových stratégiách a inej implementácii cieľov a opatrení stratégie.

V následných stratégiách a legislatívnych návrhoch všetkých rezortov budú podrobnejšie rozpracované opatrenia na základe zhodnotenia aktuálneho stavu v danom časovom období a v danej oblasti udržateľného rozvoja ako aj trendy vývoja, ktoré budú smerovať k lepšiemu odhadu ekonomickej náročnosti a budú známe aj možnosti financovania. Pri implementácii každého opatrenia bude stanovená zodpovednosť, spolupráca, kompetencie, časový a finančný rámec a stanovenie ďalšej potreby podnikateľských, finančných, environmentálnych a sociálnych analýz.

Samotné odpočtovanie opatrení bude naviazané na detailné Správy o stave životného prostredia SR, ktoré by sa mali vyhotovovať raz za 4 roky. Uplatňovanie opatrení bude naviazané na základné indikátory pre jednotlivé oblasti, ktoré uvádzame aj v Envirostratégii 2030 a ktoré sú v súlade s indikátormi SDG's Agendy 2030.

- *pri príprave implementačných dokumentov úzko spolupracovať s odborníkmi z oblasti adaptácie na klimatickú zmenu ako aj pri tvorbe plánov adaptácie na klimatickú zmenu, najmä v prípade návrhov adaptačných opatrení v chránených územiach (NATURA 2000, národná sieť CHÚ),*

Akceptované.

Akceptovať a do SD zapracovať tie zmeny a návrhy doplnení zo stanovísk, ktoré boli odporúčané vo vyhodnotení stanovísk na prijatie v kap. III. 6. Stanoviská predložené k správe o hodnotení a návrhu strategického dokumentu a ich vyhodnotenie.

Vyhodnotené v bode II. 2. Stanoviská predložené k správe o hodnotení strategického dokumentu na vládnej úrovni a ich vyhodnotenie.

Doplniť do SD nové ciele sledovania v oblasti preventívnych prístupov, ktoré by pokrývali aj iné/menej prioritné oblasti, v ktorých už v súčasnosti zaznamenávame dlhodobé alebo krátkodobé zhoršovanie stavu vo vybraných indikátoroch, alebo v budúcnosti bude zaznamenaný nepriaznivý trend vývoja tak, ako sú, resp. budú vyhodnocované v Správach o stave životného prostredia, resp. iných analytických dokumentoch s týmto zameraním.

Akceptované.

Nové ciele budú doplnené pri vyhodnocovaní plnenia Envirostratégie 2030 v nadväznosti na Správu o stave životného prostredia SR.

Doplniť v SD cieľ zameraný na zlepšovanie environmentálnych determinantov kvality života a zdravia obyvateľov SR a riešiť opatreniami aj životné prostredie obyvateľov v sídlach, najmä v urbánnom prostredí, v tých environmentálnych aspektoch, ktoré sú príčinou súčasného nepriaznivého hodnotenia kvality života a zdravia obyvateľov SR v porovnaní s inými krajinami.

Čiastočne akceptované.

Pri opatreniach kde to bude relevantné resp. monitorovateľné, budú tieto ciele a indikátory riešené v implementácii cieľov a opatrení.

Rozšíriť ciele a opatrenia uvedené v SD v kap. 3.1 a 3.2 o čiastkové ciele zamerané na ochranu pôdy ako zdroj obživy, rozšírením obsahu a rozsahu opatrení zameraných na riešenie problémov ako sú dlhodobý klesajúci trend výmery poľnohospodárskeho pôdneho fondu, najmä na úkor zastavaných plôch a nádvorí, pestovanie energetických plodín a vytlačanie pestovania rastlinnej produkcie pre potravný reťazec čo prináša aj nevhodné environmentálne postupy hospodárenia na pôde a iné nepriame a synergické negatívne vplyvy.

Neakceptované.

Rozšírenie cieľov takýmto spôsobom by zasahovalo do cieľov a opatrení poľnohospodárskej politiky, zákonov a vyhlášok, ktoré sú v gescii Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR.

Analyzovať a vyhodnocovať súčasné stretý záujmov ochrany prírody a lesného hospodárstva, zabezpečiť konštruktívnu diskusiu a spoluprácu pri príprave relevantných strategických dokumentov a pri ich implementácii a hľadani spoločných efektívnych riešení.

Akceptované.

V kap. Inštitucionálny rámec do inštitucionálnej spolupráce zahrnúť Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky (MPRV SR) nielen v súvislosti s lesným hospodárstvom, ale celkovo s pôdohospodárstvom.

Akceptované

Odporúčame venovať ochrane prírody vzhľadom na kontroverznosť stanovísk dotknutých strán osobitnú pozornosť pri tvorbe nového hierarchicky nižšie postaveného strategického dokumentu, napr. novej koncepcie ochrany prírody za účasti všetkých dotknutých strán a najmä kľúčových aktérov.

Akceptované.

Návrh monitoringu

Podľa § 16 ods. 1 zákona o posudzovaní je MŽP SR ako obstarávateľ, resp. rezortný orgán povinné zabezpečiť sledovanie a vyhodnocovanie vplyvov schváleného strategického dokumentu na životné prostredie, prípadne použiť na tento účel existujúci monitoring, aby sa predišlo zdvojnásobeniu monitorovania. Podľa § 16 ods. 2 zákona o posudzovaní sledovanie a vyhodnocovanie vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie spočíva:

- a) v systematickom sledovaní a vyhodnocovaní jeho vplyvov;
- b) vo vyhodnocovaní jeho účinnosti;

- c) v zabezpečení odborného porovnania predpokladaných vplyvov uvedených v správe o hodnotení strategického dokumentu so skutočným stavom.

Podľa § 16 ods. 3 zákona o posudzovaní, ak obstarávateľ zistí, že skutočné vplyvy strategického dokumentu na životné prostredie posudzovaného podľa zákona o posudzovaní vplyvov sú horšie, ako sa uvádza v správe o hodnotení strategického dokumentu, je povinné zabezpečiť opatrenia na ich zmiernenie a zároveň zabezpečiť zmenu, doplnenie, prípadne prepracovanie strategického dokumentu.

Na vyhodnocovanie vplyvov strategického dokumentu a trendov vývoja bolo v záverečnom stanovisku navrhnuté rozšíriť monitorovanie vplyvov nasledovne:

Pôvodne uvedený zoznam indikátorov v strategickom dokumente rozšíriť o ďalšie indikátory uvedené v tab. č. 1. STANOVISKA č. 1931/2018-1.7/zk;

Čiastočne akceptované

Viacere navrhované indikátory na doplnenie do zoznamu uvedených v SD sú súčasťou týchto nastavbových indikátorov. Napríklad „Spotreba priemyselných hnojív“ je zahrnutá v indikátore „Spotreba dusíka dodaného v priemyselných hnojivách“, „Kvalita ovzdušia v SR PM2,5, NO2, BaP“ je v indikátorevej tabuľke „Čisté ovzdušie“, „Recyklácia a druhotné využívanie odpadov“ a „Miera zneškodňovania odpadov skládkovaním“ sú súčasťou indikátorevej tabuľky kapitoly „10 Smerom k obehovému hospodárstvu“.

Niektoré navrhované indikátory sú súčasťou iných stratégií a ich monitorovanie spadá pod gesciu iného rezortu. Napríklad „Štruktúra využívania poľnohospodárskej pôdy“ alebo „Podiel ťažby dreva a celkového bežného prírastku“.

Niektoré indikátory idú na mikroúroveň a keby sme ich v Envirostratégii 2030 uviedli, tak by bola relevantná požiadavka uviesť všetky indikátory v danej oblasti. SD by sa tak stal neprehľadný a duplicitný k iným sektorovým stratégiám a monitorovacím správam. Jedná sa napríklad o „Podiel prirodzenej obnovy lesných porastov na ich celkovej obnove“, „Viazanosť uhlíka lesnými ekosystémami“, „Kategorizácia lesov- vývoj zastúpenia kategórií lesov“ alebo „Lesy a chránené územia“.

Vyhodnocovať vplyvy prostredníctvom indikátorov zeleného rastu (SAŽP <http://www1.enviroportal.sk/indikatory/schema.php?schema=124>), vzhľadom na prierezový charakter strategického dokumentu ovplyvňujúci aj socioekonomické súvislosti;

Akceptované.

Indikátory zeleného rastu pravidelne vyhodnocuje SAŽP v Správe o stave životného prostredia. Aj samotná Envirostratégia 2030 navrhuje vyhodnotenie a aktualizáciu SD do roku 2025 na základe uvádzaných monitorovaných indikátorov.

Vyhodnocovať vplyvy prostredníctvom indikátorov kumulatívnych problémov životného prostredia (<http://www1.enviroportal.sk/indikatory/kategoria.php?kategoria=205>) ako povinné oblasti pre dlhodobé strategické dokumenty.

Akceptované

Do strategického dokumentu vzhľadom na jeho environmentálne orientovaný charakter boli začlenené podstatné environmentálne aspekty už v jeho návrhu. Na základe posudzovania vplyvov boli zohľadnené nové návrhy na rozšírenie o environmentálny aspekt „kvalita a pohoda života vrátane environmentálnych aspektov zdravia obyvateľstva“, „ochrana pôdy

ako zdroj obživy“ a „stabilita krajiny vo vzťahu k využívaniu agrolesníckych postupov“. SoH ako aj stanoviská k SoH a návrhu strategického dokumentu boli podrobené odbornému posúdeniu, z ktorého vyplynuli nové návrhy na doplnenie a úpravu strategického dokumentu. SoH aj návrh strategického dokumentu boli verejne prerokované. Pre konzultácie počas posudzovania bol vytvorený priestor o čom svedčí informácia zverejnená spolu so SoH, ale o konzultácie nikto neprejavil záujem. Stanoviská verejnosti k SoH strategického dokumentu boli podrobne zdokumentované, analyzované a odôvodnené pripomienky a návrhy z nich vyplývajúce boli premietnuté do podmienok tohto stanoviska. Dôvod výberu predloženej alternatívy je jednoznačný, pretože v porovnaní s nulovým variantom posudzovaná alternatíva predstavuje pozitívny dopad na životné prostredie a zdravie. Iné alternatívy neboli v strategickom dokumente rozpracované a neboli ani posudzované. V súvislosti s monitoringom vplyvov boli navrhnuté dodatočné opatrenia organizačného charakteru a zároveň bol navrhnutý nový rozsah sledovania a vyhodnocovania vplyvov prostredníctvom súborov vybraných indikátorov.

MŽP SR, odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie súčasne zverejní schválený strategický dokument spolu s informáciami podľa § 15 ods. 5 zákona o posudzovaní na svojom webovom sídle.

III. ZHRNUTIE HODNOTENIA VPLYVOV STRATEGICKÉHO DOKUMENTU NA VLÁDNEJ ÚROVNI

1. Vplyvy na zložky životného prostredia

Vplyvy na ovzdušie

Ovzdušiu je v SD venovaná kapitola č. 9 Čisté ovzdušie, ktorá predstavuje opatrenia na dosiahnutie priamych a nepriamych pozitívnych vplyvov na kvalitu ovzdušia. Realizácia opatrení z kapitoly č.9 prispeje k zlepšeniu kvality ovzdušia do roku 2030. Synergický pozitívny vplyv na ovzdušie budú mať opatrenia z kapitoly č. 6 Predchádzanie zmene klímy a zmierňovanie jej dopadov. Kumulatívnosť opatrení pozitívne ovplyvní aj ďalšie zložky životného prostredia a zdravie obyvateľstva. Neočakávajú sa negatívne vplyvy na kvalitu ovzdušia vyvolané realizáciou SD.

Vplyvy na vody

Vode a vodnému hospodárstvu sú v strategickom dokumente venované kapitoly č. 1 *Dostatok čistej vody pre všetkých*, kapitole č.7 *Ochrana pred následkami povodní* a kapitola č. 8 *Riešenie sucha a nedostatku vody*. Návrh SD cez navrhované opatrenia má cieľ zabezpečiť zlepšenie súčasného stavu vôd, zabezpečiť ochranu pred povodňami aj navrhuje opatrenia na zmiernenie dopadov sucha. Realizácia SD a opatrenia v ňom navrhnuté by mali vyvolať synergický pozitívny vplyv na vodné hospodárstvo a tým pozitívne ovplyvniť ďalšie zložky životného prostredia a to ovzdušie, prírodné prostredie a biodiverzitu, pôdu, sídelné prostredie čo sa pozitívne prejaví aj na zdraví obyvateľstva SR. Negatívne vplyvy na vody sa prijatím SD nepredpokladajú.

Vplyvy na horninové prostredie

Horninovému prostrediu je v SD venovaná kapitola č. 5 *Racionálne využívanie horninového prostredia*, ktorá zahŕňa priame a nepriame opatrenia na zlepšenie stavu horninového prostredia. Realizácia SD a opatrenia v ňom navrhnuté by mali vyvolať priamy pozitívny vplyv na horninové prostredie a tým aj synergicky pozitívne ovplyvňovať ďalšie zložky životného prostredia a zdravie obyvateľstva SR. Neočakávajú sa negatívne vplyvy realizáciou SD.

Vplyvy na pôdu a poľnohospodárstvo a lesníctvo

Z hľadiska návrhu opatrení uvedených v SD k presadzovaniu k životnému prostrediu šetrnejších postupov v poľnohospodárstve, k obnove krajinných prvkov na poľnohospodárskej pôde, k zabezpečeniu doriešenia statusu bielych plôch, k udržateľnej ťažbe dreva, k dodržiavaniu zákazu ťažby dreva v najvyššom stupni ochrany a v blízkosti riek, opatrení na zabezpečenie efektívnej kontroly ťažby dreva jedná sa o opatrenia s dlhodobým priamym kumulatívnym a synergickým pozitívnym a významným vplyvom na regionálnej úrovni ako aj lokálnej úrovni, ktorý zabezpečí udržateľné hospodárenie s pôdou. Negatívne vplyvy súvisiace s pôdohospodárskou činnosťou niektoré opatrenia SD zmierňujú.

Vplyvy na prírodné prostredie a biodiverzitu

Prírodné prostredie a biodiverzitu rieši v SD kapitola č. 2 *Účinná ochrana prírody a krajiny*, ale aj niektoré opatrenia v iných kapitolách ako napríklad kapitola č. 4 *Rovnováha všetkých funkcií lesa* atď. Realizácia stanovených cieľov a opatrení navrhnutých v SD vyvolá kumulatívny a synergický pozitívny efekt na stav prírodného prostredia a biodiverzitu, významné negatívne vplyvy sa nepredpokladajú.

Vplyvy na zdravie

Ľudské zdravie priamo či nepriamo ovplyvňuje celá rada determinantov v rôznych uvedených oblastiach. Realizácia navrhovaných cieľov SD nevyvolá negatívne kumulatívne vplyvy v oblasti zdravia v spojení s ostatnými opatreniami, naopak, je možné očakávať, že opatrenia realizované v iných oblastiach (nezdravotných) môžu mať pozitívny kumulatívny a synergický efekt aj na verejné zdravie obyvateľov SR.

Vplyvy súvisiace s dopravou

Doprava sa objavuje v SD v kapitole č. 6 *Predchádzanie zmene klímy a zmierňovanie jej dopadov* a v kapitole č. 9 *Čisté ovzdušie*. Realizácia SD a opatrenia v ňom navrhnuté by mali zmierňovať negatívne vplyvy dopravy a tým aj pozitívne ovplyvňovať ďalšie zložky žp a zdravie obyvateľstva

Vplyvy súvisiace s energetikou a priemyslom

Priemysel a energetika sa objavuje v SD v kapitole č. 6 *Predchádzanie zmene klímy a zmierňovanie jej dopadov*, v kapitole č. 9 *Čisté ovzdušie* a v kapitole č. 11 *Ekonomická a zároveň ekologická energia*. Realizácia SD a opatrení v ňom navrhnutých by mali vyvolať kumulatívny a synergický pozitívny dopad – zmierňovanie negatívnych vplyvov priemyslu a energetiky na žp a tým aj pozitívne ovplyvňovať ďalšie zložky žp a zdravie obyvateľstva SR.

Vplyvy na obehové hospodárstvo

Problém odpadového hospodárstva je v SD identifikovaný ako jeden z najväčších problémov na Slovensku a v porovnaní porovnateľných indikátorov Slovensko najviac zaostáva za vyspelými krajinami. SD sa zaoberá problematikou odpadov v časti *Zelené hospodárstvo* v kapitole 10. *Smerom k obehovému hospodárstvu*, v ktorej popisuje opatrenia na zlepšenie tohto stavu. Očakáva sa významný pozitívny kumulatívny a synergický vplyv najmä v oblasti znižovania nárokov na čerpanie prírodných zdrojov a znižovaním negatívnych vplyvov súvisiacich so zneškodňovaním odpadov skládkovaním.

Vplyvy na rekreáciu a cestovný ruch

Kvalita životného prostredia je rozhodujúcim faktorom pre rozvoj cestovného ruchu. Väčšina aktivít v cestovnom ruchu je založená na určitej stabilite klimatických podmienok, ktorým je prispôsobená celá infraštruktúra, marketing a lokálne socioekonomické aktivity. Problematika cestovného ruchu je čiastočne riešená v kapitole 13. *Environmentálne vzdelávanie* v každom veku v časti 13.3 *Zlepšiť environmentálne povedomie aj cez mäkké formy turizmu*.

Opatrenia na splnenie cieľov SD na rekreáciu a cestovný ruch majú pozitívny vplyv, s prevahou regionálneho a celoštátneho významu, s dlhodobým a významným vplyvom bez rizík.

Celkové zhodnotenie vplyvov

SD obsahuje ciele a súbory opatrení, ktorých implementáciou by sa mali dosiahnuť priame aj nepriame, kumulatívne aj synergické pozitívne vplyvy na životné prostredie a zdravie obyvateľstva, najmä v tých oblastiach, kde v súčasnosti pretrváva nepriaznivý stav. Za týmto účelom sa strategické plánovanie v envirorezorte uskutočňuje. Rozsah dopadov na jednotlivé zložky životného prostredia bude závislý od riešenej oblasti, charakteru a spôsobu implementácie jednotlivých opatrení, ale aj od úrovne spolupráce sektorov v prierezových oblastiach. Za v súčasnosti najviac komplikovanú oblasť v SD možno považovať ochranu prírody a jej významne rozdielne vnímanie zástupcami verejnosti a zástupcami štátnych a neštátnych vlastníkov lesov a lesných pozemkov a ich vnímanie pozitívneho a negatívneho dopadu strategického dokumentu na životné prostredie a socioekonomické súvislosti, čo sa jasne prejavilo v ich diametrálne odlišných stanoviskách ku návrhu strategického dokumentu.

V súvislosti s uplatňovaním strategického dokumentu sa vo vzťahu k životnému prostrediu a zdraviu neočakávajú významnejšie negatívne vplyvy, naopak očakáva sa významný pozitívny dopad kumulatívnych a synergických vplyvov v tých environmentálnych aspektoch, pre ktoré SD navrhuje ciele zlepšenia. Riziká pretrvávania nepriaznivých trendov vývoja v riešených oblastiach by súviseli s nízkou, alebo žiadnou efektívnosťou implementácie SD.

Na základe vykonaného posúdenia možno konštatovať, že neboli identifikované také významné negatívne vplyvy, ktoré by znemožňovali odporučiť na prijatie predložený strategický dokument.

2. Vplyvy na zdravie obyvateľov

Tabuľka 50 Matica vyhodnotenie vplyvov rámcových cieľov SD na zdravie obyvateľstva

Oblasti	Ciele (opatrenia)	Priamy	Nepriamy	Lokálny	Regionálny/štátny	Krátkodobý	Strednodobý	Dlhodobý	Významnosť	Riziká
1. Dostatok čistej vody pre všetkých	Zabrániť znečisťovaniu vôd	+			+			+	2	0
	Zvýšiť podiel čistených odpadových vôd	+			+			+	2	0
	Odstrániť nepriaznivé vplyvy vodných tokov	+			+			+	2	0
	Nastaviť udržateľné ceny vody		+		+			+	1	0
2. Účinná ochrana prírody a krajiny	Zastaviť stratu biodiverzity	+						+	2	0
	Zreformovať štátne inštitúcie ochrany prírody		+					+	1	0
	Zjednodušiť systém a dodržať bezzásahovosť v najvyššom stupni ochrany		+	+	+			+	2	0
	Ohodnotiť a udržateľne využívať ekosystémové služby		+		+			+	0	0
	Vytvoriť a uplatňovať integrovaný koncept ochrany krajiny		+		+			+	0	0
3. Udržateľné hospodárenie s pôdou	V poľnohospodárstve presadzovať šetrnejšie postupy k životnému prostrediu		+		+			+	2	0
	Chrániť a obnovovať krajinné prvky na poľnohospodárskej pôde		+	+	+				2	0
	Vytvoriť podmienky na doriešenie statusu bielych pôd		+	+	+				1	0
4. Rovnováha všetkých funkcií lesa	Zabezpečiť udržateľnú ťažbu dreva		+	+	+			+	1	0
	Dodržiavať zákaz ťažby dreva v najvyššom stupni ochrany a v blízkosti riek		+	+	+			+	1	0
	Zabezpečiť efektívnu kontrolu ťažby dreva		+		+			+		0
5. Racionálne využívanie horninového prostredia	Posilniť transparentný geologický prieskum		+					+		0
	Efektívne monitorovať a minimalizovať geologické hazardy a riziká	+						+	2	0
	Minimalizovať dopad ťažby nerastných surovín na životné prostredie		+					+	1	0
	Sanovať najrizikovejšie opustené a uzavreté úložiská ťažobného odpadu	+		+	+			+	2	0
6. Predchádzanie a zmierňovanie zmeny klímy	Pokračovať v obchodovaní s emisnými kvótami		+		+			+	1	0
	Zavádzať udržateľné riešenie v doprave	+			+			+	2	0

Oblasť	Ciele (opatrenia)									
		Priamy	Nepriamy	Lokálny	Regionálny/štátny	Krátkodobý	Strednodobý	Dlhodobý	Významnosť	Riziká
	Budovať zelenú infraštruktúru	+		+	+			+	2	0
	Vypracovať a realizovať adaptačné stratégie na úrovni samospráv	+		+				+	2	0
	Predchádzať a zmiernovať dopady zmeny klímy pomocou ochrany ekosystémov a ich služieb		+		+			+	1	0
7. Ochrana pred následkami povodní	Zvýšiť využitie zelených opatrení		+		+			+	2	0
	Dobudovať potrebnú infraštruktúru		+		+			+	1	0
	Predchádzať škodám riešením príčin povodní	+			+			+	2	0
	Nepovoľovať výstavbu v oblastiach ohrozených povodňami	+		+				+	2	0
8. Riešenie sucha a nedostatku	Zásahy v krajine plánovať s ohľadom na ochranu pred nedostatkom vody	+			+			+	2	0
	Zlepšiť opätovné využívanie vody		+		+			+	1	0
	Zadržať vodu v krajine	+			+			+	2	0
9. Čisté ovzdušie	Zvážiť zavedenie systému obchodovania s emisnými kvótami pre ovzdušie znečisťujúcimi látkami		+		+			+	1	0
	Uplatňovať najlepšie dostupné techniky aj pre menšie zariadenia		+		+			+	2	0
	Podporovať efektívnejšie spaľovacia zariadenia	+			+			+	2	0
	Postupne utlmiť výrobu elektriny z uhlia	+			+			+	2	0
	Zvýšiť podiel nízkoemisnej dopravy	+			+			+	2	0
10. Smerom k obehovému hospodárstvu	Podporovať obehovú ekonomiku		+		+			+	1	0
	Postupne výrazne zvýšiť poplatky za skládkovanie		+		+			+	0	0
	Zavádzať motivačný množstvový zber		+	+	+			+	1	0
	Zaviesť dôslednú prevenciu a vymáhanie princípu „znečisťovateľ platí“		+		+			+	1	0
	Predchádzať tvorbe biologicky rozložiteľného a potravinového odpadu		+		+			+	1	0
11. Ekonomická a zároveň ekologická energia	Zvyšovať energetickú efektívnosť		+		+			+	1	0
	Rozvíjať obnoviteľné zdroje energie šetrné k prírode		+		+			+	1	0
	Odstrániť environmentálne škodlivé dotácie a regulácie		+		+			+	1	0
	Zlepšiť informovanosť verejnosti o energetických projektoch a energetike				+			+	1	0
12. Ekonomické nástroje pre lepšie životné prostredie	Zvážiť environmentálnu daňovú reformu				+			+	0	0
	Zlepšiť kontrolu a prehodnotiť pokuty za znečisťovanie				+			+	1	0
13. Environmentálne vzdelávanie v každom veku	Zaviesť environmentálnu výchovu do formálneho vzdelávania		+		+			+	1	0
	Viesť k zodpovednej výrobe, spotrebe a ochrane neformálnym vzdelávaním		+		+			+	1	0
	Zlepšiť environmentálne povedomie aj cez mäkké formy turizmu		+		+			+	1	0
14. Lepšie údaje pre lepšie rozhodovanie	Zlepšiť rozsah a kvalitu zberu údajov		+					+	1	0
	Využívať údaje a analýzy pri tvorbe opatrení		+					+	1	0

Väčšina navrhovaných cieľov (opatrení) vo vybraných oblastiach, ale najmä tie týkajúce sa dostatku čistej vody pre všetkých, účinnej ochrane prírody a krajiny, udržateľnému hospodáreniu s pôdou, rovnováhe všetkých funkcií lesa, predchádzanie a zmiernovanie zmeny klímy, ochrane pred následkami povodní, riešenie sucha a nedostatku a čistému ovzdušiu priamo alebo nepriamo pozitívne ovplyvnia zdravie obyvateľov SR.

Medzi základné ciele SD patria dostatok čistej vody, zachovanie čistého ovzdušia, zmiernovanie zmien klímy a znižovanie rizík z nich vyplývajúcich. Všetky sú v súlade aj so strategickými dokumentmi SR prijatými v oblasti zdravia a životného prostredia akými sú NEHAP IV, Strategický rámec starostlivosti o zdravie pre roky 2014 – 2030 a Protokol o vode a zdraví, ako aj medzinárodných dokumentov Zdravie 2020 : Európska politika pre zdravie a prosperitu, Biela kniha a Zelená kniha, ale aj napr. dokumentmi WHO (Euroheat, Improving public health responses to extreme weather/heat – waves, Summary for Policy makers, WHO, 2009, Health 2020: a European policy framework supporting action across government and society for health and well-being, WHO) a dokumentmi EEA (Climate change, impacts and vulnerability in Europe 2016, A indicator – based report, EEA Report, No 1/2017 a Climate change adaptation and disaster risk reduction in Europe, Enhancing coherence of the knowledge base, policies and practices, EEA Report No 15/2017).

Vyhodnotenie súladu cieľov SD v oblasti zdravia

Viac menej všetky vyššie navrhované ciele (opatrenia) by mali byť v súlade s cieľmi iných strategických dokumentov prijatých na Slovensku na ochranu zdravia obyvateľstva, akými sú NEHAP IV, Protokol o vode, Strategický rámec starostlivosti o zdravie pre roky 2014 – 2030, ale aj Štátnym programom sanácie environmentálnych záťaží a Stratégiou adaptácie Slovenskej republiky na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy – aktualizácia. Niektoré ciele (opatrenia) ovplyvňujú priamo ľudské zdravie, väčšina však nepriamo. Takmer všetky opatrenia, ktoré budú, alebo sú realizované v jednotlivých oblastiach pozitívne ovplyvnia zdravie a pohodu obyvateľov SR. Najvýznamnejší dopad na zdravie však majú tie, ktoré súvisia s udržateľným využívaním a efektívnou ochranou prírodných zdrojov (s dôrazom na dostatok čistej vody, účinnú ochranu prírody a krajiny, udržateľné hospodárenie s pôdou) a zmenou klímy a ochrany ovzdušia (s dôrazom na čisté ovzdušie, riešenie sucha a nedostatku vody a ochrane pred následkami povodní). V nasledujúcom texte sa zameriame najmä na tie vybrané ciele, ktoré najvýznamnejším spôsobom ovplyvnia ľudské zdravie.

Udržateľné využívanie a efektívna ochrana prírodných zdrojov vo vzťahu k zdraviu

Ciele strategického dokumentu v kontexte udržateľného využívania a efektívnej ochrany prírodných zdrojov jednoznačne poukazujú na potrebu dostatku čistej vody pre všetkých a zabráneniu znečisťovania vôd a tým následne ochrane ľudského zdravia. Zároveň do predmetnej oblasti spadá aj sanácia environmentálnych záťaží (EZ) a najrizikovejších opustených a uzavretých úložísk ťažobného odpadu, čím sa zníži negatívny vplyv nielen na životné prostredia, ale aj na zdravie obyvateľstva. Ohrozenie zdrojov pitnej vody napr. sekundárnym roznosom a možnej distribúcie v prípade environmentálnych záťaží, hald a úložísk ťažobného odpadu do okolia ľudských sídiel predstavuje významný synergický a negatívny dopad na ľudské zdravie.

Predmetná skupina cieľov (opatrení) predstavuje významný synergický a pozitívny účinok na ľudské zdravie.

Zmena klímy a ochrana ovzdušia vo vzťahu k zdraviu

Ciele strategického dokumentu v kontexte zmeny klímy a ochrany ovzdušia navrhujú okrem iného venovať pozornosť ochrane pred následkami povodní a sucha, budovať zelenú infraštruktúru, uplatňovať najlepšie dostupné techniky aj pre menšie spaľovacie zariadenia, zvýšiť podiel nízkoemisnej dopravy a iné. Zvýšená prašnosť, spôsobená aj dopravou, môže negatívne ovplyvňovať ovzdušie napr. zvýšením koncentrácií častíc PM (príp. NOx) čo v spojení s peľovou sezónou môže viesť k zvýšeniu alergických ochorení a astmy u obyvateľov (potvrdili sa nepriaznivé účinky PM častíc na dýchací a kardiovaskulárny systém). Obdobne využívanie kúrenísk v domácnostiach využívajúcich nekvalitné palivo počas zimného vykurovacieho obdobia môže negatívne pôsobiť na zdravie. Vo všeobecnosti je znečistenie ovzdušia zodpovedné za najväčšie množstvo chorôb podmienených životným prostredím. Za najzávažnejšie z hľadiska vplyvov na zdravie sa v súčasnosti považujú dve látky: jemné prachové častice a prízemný ozón. Navrhované ciele (opatrenia) preto predstavujú významný synergický a pozitívny účinok na ľudské zdravie.

Kumulatívne a synergické vplyvy

Ľudské zdravie priamo či nepriamo ovplyvňuje celá rada determinantov v rôznych uvedených oblastiach. Realizácia navrhovaných cieľov SD nevyvolá negatívne kumulatívne vplyvy v oblasti zdravia v spojení s ostatnými opatreniami, naopak je možné očakávať, že opatrenia realizované v iných oblastiach (nezdravotných) môžu mať pozitívny kumulatívny a synergický efekt aj na verejné zdravie obyvateľov SR.

3. Vplyvy na chránené územia

Vplyvy na chránené územia medzinárodného významu vrátane území siete NATURA 2000

Podľa zákona o ochrane prírody a krajiny, sa sieť NATURA 2000 člení na územia európskeho významu (§ 27) a chránené vtáčie územia (§ 26) – vid' kap. III.2.1. Sústava chránených území. Je nutné konštatovať, že sa dajú očakávať, a s vysokou mierou relevantnosti aj predvídať, vplyvy na predmety ochrany siete NATURA 2000 a to najmä v ochrane druhov a biotopov, ale najmä aj v interakcii výskytu druhov *in situ* na chránených druhoch biotopov, teda chránených území v celku. Tieto vplyvy, aj keby boli hodnotené ako pozitívne, môžu na rozdiel od pozitívnych vplyvov na sústavu chránených území národného významu (najmä veľkoplošných chránených krajinných oblastí, ale aj niektorých maloplošných napr. chránených areálov a rezerváciách) spôsobiť zmenu v predmete ochrany a v priaznivom stave ochrany území NATURA 2000, ktorý je cieľom ochrany na území NATURA 2000 (vyčlenených, resp. tzv. kritériových druhov rastlín a živočíchov, kritériových druhov vtákov a vyčlenených druhov biotopov podľa vyhlášky č 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon o ochrane prírody a krajiny – prílohy 1a 4).

Pri realizácii aktualizovanej stratégie sa dajú očakávať nasledovné pozitívne vplyvy na predmet ochrany území sústavy NATURA 2000 ako aj na priaznivý stav ochrany nasledovne:

- postupná eliminácia a znižovanie miery zraniteľnosti týchto jednotlivých chránených území NATURA 2000,
- udržanie priaznivého stavu ochrany predmetov ochrany, pre ktoré boli jednotlivé územia NATURA 2000 vyhlasované na základe ich vedeckého poznania, zdôvodnenia potrieb a manažmentových opatrení ochrany alebo prípadnú bezzásahovosť,
- pre pripravované územia na zaradenie do siete NATURA 2000 v rámci etapizácie budovania koherentnej siete NATURA 2000 na Slovensku, na ktoré sa hľadí v rámci ich prípravy na vyhlásenie ako keby boli už zaradené do siete NATURA 2000, lepši

východiskový stav, ktorý umožní zabrániť zhoršeniu aktuálneho stavu ochrany daného územia a dosiahnutia cieľového stavu ochrany a požadovaného stavu predmetu ochrany (stavu chránených biotopov, druhov rastlín a živočíchov),

- zvýšenie celkovej starostlivosti o územia NATURA 2000 posilnením odbornej a vedeckej kapacity správcov území (zložiek ŠOP SR) a vyššej zainteresovanosti nezávislých univerzitných a akademických odborných pracovísk a erudovaných zložiek tretieho sektora,
- zjednotenie sektorových požiadaviek najmä z hľadiska kompetencií a záujmov lesného hospodárstva a poľovníctva s cieľmi ochrany a zabezpečenia celoplošného priaznivého stavu ochrany v sieti NATURA 2000,
- zlepšenie vzťahu správcov území NATURA 2000 s vlastníkmi a hospodármi na týchto územiach a spoločnom dosahovaní cieľov aktualizovanej stratégie, a to aj formou štátneho finančného príspevku na podporu realizácie opatrení v neštátnych lesoch, na poľnohospodárskej pôde a vo vodných útvaroch,
- zlepšenie ekosystémových služieb a funkcií chránených území a revitalizácia poškodených častí chránených území zavádzaním formou NBS/PBR,
- vyrovnané hospodárstvo v chránených územiach a cieľový manažment v územiach NATURA 2000 cestou ekosystémového prístupu a trvalo udržateľného využívania prírodných zdrojov (biodiverzity),
- začlenenie siete NATURA 2000 na Slovensku do celoeurópskej koherentnej sústavy chránených území a všeobecný, holistický efekt a prospešnosť z hľadiska zmierňovania dopadov zmeny klímy v paneurópskom kontexte.

Vplyvy na chránené územia národného významu

Pravdepodobné vplyvy na ostatné chránené územia v národnej sústave budú viac-menej identické, ako sú popísané vyššie, národnú sústavu pokrývajú najmä chránené krajinné oblasti (CHKO počet 14). Pre CHKO zákon o ochrane prírody a krajiny definuje jeho ciele a charakter v § 18 ako rozsiahlejšie územie, spravidla s výmerou nad 1 000 ha, s rozptýlenými ekosystémami, významnými pre zachovanie biologickej rozmanitosti a ekologickej stability, s charakteristickým vzhľadom krajiny alebo so špecifickými formami historického osídlenia. Hlavným významom CHKO je teda charakteristický vzhľad krajiny a udržiavanie tradičných foriem a spôsobov využívania chránenej krajiny. To však predpokladá proaktívny manažment týchto území a permanentné udržiavanie krajinnej mozaiky a ekologickej stability území CHKO. Sústava CHKO súčasne predstavuje najdôležitejšiu a koherentnú ekologickú sieť ochrany prírody vrátane ekologických koridorov, prerušovaných biokoridorov (stepping stones) a ostatných prvkov ekologickej siete na všetkých jej priestorových úrovniach. Významnou funkciou takejto ekologickej siete je konektivita medzi jej jednotlivými jadrovými prvkami slúžiaca najmä pre biologickú rozmanitosť na úrovni druhov, biotopov a vnútro druhovú diverzitu. Vyvážený ekologický stav a stabilita takejto siete je veľmi významná pre zmierňovanie sociálnych a ekologických problémov na globálnej, národnej a miestnej úrovni. Účinná realizácia stratégie v ekologickej sieti národného významu (teda dominantne na územiach CHKO) bude mať obojstranný pozitívny efekt – zlepšenie stavu ochrany (ekozozologického a ekologickeho) prírody a krajiny v chránených územiach národného významu a synergicky zvyšovanie adaptívnej kapacity celej krajiny.

Pravdepodobné vplyvy strategického dokumentu na chránené územia a národnú ekologickú sieť ochrany prírody:

- pozitívne, vplyvy na charakteristický vzhľad krajiny v CHKO a zmeny v predmete ochrany krajinného rázu danej CHKO a jeho okolia,
- opatrenia stratégie by mali zabezpečiť rovnováhu medzi ochranou územia a trvalo udržateľnými a tradičnými formami hospodárskeho využívania prírodných a krajinných zdrojov, najmä lesného hospodárstva a poľnohospodárstva,
- opatrenia zohľadnia nepriaznivé dôsledky hospodárstva v chránených územiach, najmä erodované lesné cesty a plošnú eróziu pôdy, zadržia dažďovú a pôdnu vodu a zabránia vzniku prívalových povodní, stabilizujú svahy proti svahovým poruchám a deformáciám a stabilizujú vegetačné prvky ekologickej stability (ÚSES),
- za účelom celkového zlepšenia stavu lesov v chránených územiach aktualizovaná stratégia zavedie princípy a postupy zodpovedného lesného hospodárenia aj do plánov starostlivosti o lesy vrátane sanácie negatívnych následkov ťažby dreva zavádzaním adaptačných a revitalizačných opatrení,
- pri realizácii nápravných, adaptačných a revitalizačných opatrení v chránených územiach sa bude postupovať na princípoch NBS/PBR,
- zabezpečí prirodzený vývoj ekosystémov a zvýši adaptívnu kapacitu území a krajiny,
- bude vyžadovať trvalo udržateľné hospodárske využívanie najmä hospodárskych lesov v chránených územiach a na územiach s aktívnym manažmentom bude akákoľvek iná činnosť podriadená adaptačným a stabilizačným aktivitám a biotopovým a ekologickým nárokom druhov a biotopov, pre ktorých ochranu boli dané územia vyhlásené za chránené,
- musí sa vyžadovať nadradenosť ochrany prírody pred ekonomickými záujmami v chránených územiach.

Vplyvy navrhovaného strategického dokumentu na sústavu území NATURA 2000

V zmysle § 28 zákona o ochrane prírody a krajiny, potenciálny vplyv každej navrhovanej činnosti, navrhovaného plánu alebo projektu, ktorý by mohol mať významný dopad na lokality v sústave NATURA 2000, musí prejsť procesom primeraného posúdenia a to ešte pred samotným povolením činnosti. Výsledok primeraného posúdenia je podkladom následného povoľovania. V tomto kontexte by mali byť pojmy plány a projekty interpretované čo najširšie; môžu sa tým myslieť stavebné zámery, ale aj iné zásahy, ktoré môžu narušiť integritu lokality. Pre hodnotenie vplyvov činností ako aj pripravovaného strategického dokumentu bola ŠOP SR spracovaná a odporúčaná metodika na vykonanie primeraného posúdenia vplyvov na predmet ochrany Metodika hodnotenia významnosti vplyvov plánov a projektov na územia sústavy NATURA 2000 v Slovenskej republike (ŠOP SR, 2014, aktualizácia 2016).

Stratégia sa principiálne neposudzuje primeraným posúdením na sieť NATURA 2000 a predmety ochrany v nej, lebo vlastný strategický dokument je nasmerovaný na celé územie Slovenska.

Opatrenia stratégie sú formulované všeobecne a ich konkrétny vplyv môže byť pozitívny, neutrálny, ale aj negatívny v závislosti od konkrétnych okolností realizácie jednotlivých projektov implementujúcich opatrenia. Na základe nemožnosti vyhodnotiť vplyv je potrebné zabezpečiť primerané posúdenie v hierarchii nižšie postavených plánov alebo projektov rámcovo určených týmto strategickým dokumentom.

Stratégia je rámcový dokument a nedefinuje konkrétne lokality, preto nie je možné posúdiť jeho vplyv na územia sústavy chránených území. Pri príprave plánov alebo projektov je potrebné

rešpektovať záujmy ochrany prírody a krajiny vrátane predmetov ochrany území sústavy chránených území. Ak takýto plán alebo projekt môže mať vplyv na územie sústavy chránených území, je potrebné posúdiť významnosť vplyvov na toto územie postupom podľa § 28 ods. 4 zákona o ochrane prírody a krajiny alebo v rámci zisťovacieho konania, pokiaľ činnosť podlieha posudzovaniu podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých predpisov v znení neskorších predpisov (ďalej „zákona“).

Ak podľa odborného stanoviska štátneho orgánu ochrany prírody a krajiny plán alebo projekt môže mať samostatne alebo v kombinácii s iným plánom alebo projektom významný vplyv na územie sústavy NATURA 2000, je predmetom posudzovania vplyvov podľa zákona.

Vzhľadom na všeobecnosť navrhnutých opatrení a absenciu podrobností o ich realizácii alebo o realizácii ich uceleného logického súboru nie je možné vyhodnotiť vplyv celého strategického dokumentu alebo určitých častí bez poznania lokalizácie a rozsahu jednotlivých opatrení.

V prípade realizácie opatrení, ktoré nebudú priamo súvisieť s ochranou a manažmentom územia v územiach NATURA 2000, alebo v ich blízkosti, sa posúdi, či opatrenia môžu potenciálne predstavovať negatívny vplyv na integritu územia.

V zmysle smernice o biotopoch aj potenciálny negatívny vplyv každej navrhovanej činnosti, navrhovaného plánu alebo projektu, ktorý by mohol mať významný dopad na lokality v sústave NATURA 2000, musí prejsť procesom primeraného posúdenia, a to ešte pred samotným povolením činnosti. Výsledok primeraného posúdenia je podkladom následného povolenia. V tomto kontexte by mali byť pojmy plány a projekty interpretované čo najširšie; môžu sa tým myslieť stavebné zámery, ale aj iné zásahy, ktoré môžu narušiť integritu lokality.

4. Vplyv na životné prostredie presahujúci štátne hranice

Pravdepodobné významné cezhraničné vplyvy nie sú identifikované ani na zložky životného prostredia ani na zdravie. Implementáciou predmetnej stratégie sa nepredpokladajú žiadne cezhraničné negatívne environmentálne vplyvy ani významné negatívne vplyvy na zdravie.

IV. ZÁVERY

1. Výsledok procesu posudzovania (odporúčanie, neodporúčanie)

Na základe celkového výsledku posudzovania vplyvov strategického dokumentu s celoštátnym dosahom „Zelenšie Slovensko - Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030“ na životné prostredie vykonaného podľa zákona o posudzovaní, pri ktorom sa zväzil súčasný stav územia a únosnosť prírodného prostredia, význam očakávaných vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie, chránené územia a zdravie obyvateľstva z hľadiska ich pravdepodobnosti výskytu, rozsahu a trvania a ich váhy/dôležitosti, so zameraním najmä na súlad s ostatnými strategickými dokumentmi na medzinárodnej, národnej, regionálnej a lokálnej úrovni, úroveň spracovania oznámenia o strategickom dokumente, určený rozsah hodnotenia, úroveň spracovania správy o hodnotení, samotného návrhu strategického dokumentu, po zohľadnení predložených stanovísk, verejného prerokovania, záverov odborného posudku a za súčasného stavu poznania

sa odporúča

prijatie strategického dokumentu s celoštátnym dosahom „Zelenšie Slovensko - Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030“ za podmienky dodržania odporúčaní na dopracovanie a úpravu návrhu strategického dokumentu uvedených v kapitole VI. „ZÁVERY“, časti 3. „Odporúčania na dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu“ a naplnenia požiadaviek na monitoring stanovených v kapitole VI. „ZÁVERY“, časti 5. „Návrh monitoringu“ stanoviska č. 1931/2018-1.7/zk.

2. Odporúčaný variant

Nakoľko bol návrh strategického dokumentu vypracovaný v jedno variantnom riešení, bol odporúčaný na prijatie vo variante, ktorý bol posudzovaný z hľadiska vplyvov na životné prostredie, za podmienky dodržania odporúčaní na dopracovanie a úpravu návrhu strategického dokumentu uvedených v kapitole VI. „ZÁVERY“, časti 3. „Odporúčania na dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu“ a naplnenia požiadaviek na monitoring stanovených v kapitole VI. „ZÁVERY“, časti 5. „Návrh monitoringu“ stanoviska č. 1931/2018-1.7/zk.

3. Odôvodnenie bodov 1 a 2

Strategický dokument bol vypracovaný v súlade s ustanoveniami zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov, a na základe celkového výsledku procesu posudzovania vplyvov strategického dokumentu s celoštátnym dosahom na životné prostredie vykonaného podľa zákona o posudzovaní, pri ktorom sa zväzil súčasný stav životného prostredia územia a únosnosť prírodného prostredia, významnosť očakávaných vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie, chránené územia a zdravie obyvateľstva z hľadiska ich pravdepodobnosti, charakteru, rozsahu a trvania, so zameraním najmä na kumulatívne a synergické pôsobenie. Zohľadnená bola úroveň spracovania oznámenia o strategickom dokumente, určený rozsah hodnotenia, úroveň spracovania správy o hodnotení, návrhu strategického dokumentu, vyhodnotenie predložených stanovísk, výsledok VP a závery odborného posudku.

K správe o hodnotení a k samotnému návrhu strategického dokumentu s celoštátnym dosahom bolo podľa § 12 zákona o posudzovaní doručených 10 stanovísk, k oznámeniu o SD 3 stanoviská a k rozsahu hodnotenia 1 stanovisko. V stanoviskách neboli vznesené závažné pripomienky k správe o hodnotení, ktoré by poukazovali na nesplnenie stanoveného rozsahu hodnotenia, alebo nedostatočného hodnotenia vplyvov. Väčšina pripomienok sa týkala návrhu strategického dokumentu. Jedno zo stanovísk vyjadrilo nesúhlas s predloženým návrhom strategického dokumentu a obsahovalo požiadavku strategický dokument prepracovať v zmysle jeho požiadaviek. Jedno stanovisko zaslané k oznámeniu o strategickom dokumente poukázalo na nezapojenie vlastníkov neštátnych lesov a lesných pozemkov do prípravy strategického dokumentu a žiadalo nápravu, čo sa premietlo do návrhu SD. Najviac pripomienok smerovalo k návrhu strategického dokumentu v problematike ochrany prírody a krajiny s poukázaním na viaceré reálne problémy a rozdielne vnímanie strategického dokumentu vlastníckmi a obhospodarovateľmi štátnych a neštátnych lesov/lesných pozemkov a ochranou prírody prezentovanou dotknutou verejnosťou. Všetky pripomienky a požiadavky boli vyhodnotené z hľadiska vplyvov na životné prostredie a zdravie. Zohľadnené boli aj špecificky vyhranené stanoviská k problematike používania pesticídov a ich vplyvov na živé organizmy, vrátane človeka, ako aj návrhy na riešenie problémov súvisiacich s dopadom ťažby nerastných surovín na životné prostredie a obyvateľstvo a návrhy v oblasti prínosov agrolesníckych postupov.

Opodstatnené pripomienky a požiadavky boli premietnuté do kapitoly VI.3. stanoviska č. 1931/2018-1.7/zk. Neakceptované pripomienky a požiadavky neboli zohľadnené prevažne z dôvodu, že boli smerované k úprave správy o hodnotení, alebo nemohli byť riešené v rámci procesu posudzovania vplyvov, z dôvodu že sa týkali inej oblasti ako je hodnotenie vplyvov na životné prostredie a zdravie podľa zákona o posudzovaní, alebo predstavovali znižovanie pozitívnych vplyvov a neriešenie súčasných problémov životného prostredia.

V rámci vykonaného posúdenia vplyvov na životné prostredie neboli preukázané také negatívne vplyvy na životné prostredie, ktoré by mohli predstavovať dôvod pre neodporúčanie strategického dokumentu na prijatie. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti sa odporúča prijatie strategického dokumentu podmienené splnením požiadaviek a odporúčaní na dopracovanie a úpravu návrhu strategického dokumentu uvedených v kapitole VI. „ZÁVERY“, časti 3. „Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu“ a naplnenia požiadaviek na monitoring stanovených v kapitole VI. „ZÁVERY“, časti 5. „Návrh monitoringu“ stanoviska č. 1931/2018-1.7/zk.

4. Vyhlásenie sumarizujúce, ako boli začlenené úvahy o environmentálnych aspektoch do strategického dokumentu a ako bola zohľadnená správa o hodnotení strategického dokumentu, ako boli zohľadnené stanoviská verejnosti k správe o hodnotení strategického dokumentu, výsledky uskutočnených konzultácií, dôvody výberu schváleného strategického dokumentu v porovnaní s inými prijateľnými variantmi vrátane návrhu monitoringu a o opatreniach, o ktorých sa rozhodlo v súvislosti s monitoringom

Do strategického dokumentu vzhľadom na jeho environmentálne orientovaný charakter boli začlenené podstatné environmentálne aspekty už v jeho návrhu. Na základe posudzovania vplyvov boli zohľadnené nové návrhy na rozšírenie o environmentálny aspekt „kvalita a pohoda života vrátane environmentálnych aspektov zdravia obyvateľstva“, „ochrana pôdy ako zdroj obživy“ a „stabilita krajiny vo vzťahu k využívaniu agrolesníckych postupov“. SoH ako aj stanoviská k SoH a návrhu strategického dokumentu boli podrobené odbornému posúdeniu, z ktorého vyplynuli nové návrhy na doplnenie a úpravu strategického dokumentu.

SoH aj návrh strategického dokumentu boli verejne prerokované. Pre konzultácie počas posudzovania bol vytvorený priestor o čom svedčí informácia zverejnená spolu so SoH, ale o konzultácii nikto neprejavil záujem. Stanoviská verejnosti k SoH strategického dokumentu boli podrobne zdokumentované, analyzované a odôvodnené pripomienky a návrhy z nich vyplývajúce boli premietnuté do podmienok tohto stanoviska.

Dôvod výberu predloženej alternatívy je jednoznačný, pretože v porovnaní s nulovým variantom posudzovaná alternatíva predstavuje pozitívny dopad na životné prostredie a zdravie. Iné alternatívy neboli v strategickom dokumente rozpracované a neboli ani posudzované. V súvislosti s monitoringom vplyvov boli navrhnuté dodatočné opatrenia organizačného charakteru..

MŽP SR zohľadnil pripomienky vyplývajúce zo stanoviska z posúdenia strategického dokumentu a boli dopracované strategického dokumentu. Podľa § 15 ods. 5 zákona o posudzovaní MŽP SR svoj postup zdôvodnilo. Spracovatelia strategického dokumentu sa primerane zaoberali všetkými doručenými pripomienkami, vyhodnotili ich a akceptovateľné pripomienky zapracovali do návrhu SD a budú sa nimi zaoberať aj v implementácii SD. Neakceptované pripomienky boli náležite odborne zdôvodnené. Spracovatelia SD zohľadnili obsah a závery správy o hodnotení, ako aj dôsledky schválenia strategického dokumentu na životné prostredie a zdravie.

MŽP SR, odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie súčasne zverejní schválený strategický dokument spolu s informáciami podľa § 15 ods. 5 zákona o posudzovaní na svojom webovom sídle. Schválený SD bude zverejnený na webových sídlach <http://www.minzp.sk/> a www.enviroportal.sk.